DRAUGAS
ANTROJI DALIS
Šeštadienis, spalio 16, 1954

MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER
CHICAGO

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

DRAUGAS
PART TWO
Saturday, October 16, 1954

SPIEČIUS

NELĖ MAZALAITĖ, Brooklyn, N. Y.

Senasis ūkininkas buvo atkaklus iki neprotingumo. Taip kalbėjo ne tiktai tie, kurie buvo jo ir visos mūsų šalies priešai, bet ir jo paties sūnus. Visi aplinkiniai kaimai ir vienkiemiai krito į kolchozus, o jis vienas kartojo:

— Ne.

Ne, sakė jis, kai buvo geruoju raginamas ir grasinamas. Atrodė, kad jis stovi savo sodybos viduryje iškėlęs rankas augštyn ir laikė griūnantį dangų, — taip kalbėjo jam sūnus, kuris bijojo, jog tėvo atkakl umas baigsis liūdnai.

— Kaip gi kitaip? — klausė sūnus, — ką galima padaryti prieš svetimuosius, kurie turi jėgą, o joks savas žmogus neturi teisės? Bet senis kartojo ir kartojo:

— Aš negaliu.

Jis negalėjo matyti, jog atiduoda bendrai pražūčiai žemę, kurią iš kartos į kartą dirbo jo kraujo žmonės, į kurią kreipėsi tuo žodžiu: mūsų. Į ją ateidavo geros giminės marčios, jai valdyti gimdavo sūnus, jos gailėti, atsiminti su ilgesiu, nutekėdavo svetur dukros. Tos tėviškės jis negalėjo savu noru atsižadėti, kaip nebūtų užrašęs savo sielos nelabajam.

Ir dar. Dar buvo vienas dalykas, kuriuo didžiavosi gal dau giau negu paveldima tėviške, dalykas, kurį jis pats įvedė į namus, pradėjęs valdyti ūkį: bitynas. Nuo pat jaunystės jis buvo įsimylėjęs, kaip mergaitės balsą, bičių atsibudimo dūzgesį — tada jam buvo tikrasis pavasaris, jas išgirdus. Jų gyvenimo išmintis, jų darbštumas — jam buvo paguoda, žaidimas ir pavyzdys. Iš dviejų senovišk ų kelmų, kurie skurdo tėviškėje, per savo valdymo laiką jis paaugino jų didelę bandą — kaip jis vadino, nes, tikrai, juk tie šviesūs aviliai, ganėsi sode, tarsi gelsvos avys. Jie buvo grožis ir pelnas namams, malonus rūpestis ir tikslas, ir dabar viską atiduoti valkatų žiniai? — Jis negalėjo.

Iki vieną kartą jiems nusibodo raginti ir jie padarė tai, ką padarė — paėmė. Viską paėmė ir savininkui liepė išeiti iš jo namų, nes jis buvo priešas ir nedorėlis — paskelbė jie.

Šitą naktį jis praleido labiau gedėdamas negu per visas šiuose namuose vykusiais laidotuves. Ir aušroje buvo priėmęs sprendimą, lyg nuteisęs pats save: jis pasiprašė priimti jį į kolchozą. Jis palūžo ir nusižemino, tačiau jis negalėjo atsiskirti nuo savo žemės, jis turėjo būti arti, kad kaip motina girdėtų verkiant ją.

Taip, jis pasiprašė, kaip buvo prašęs's ir kiti, buvę ūkininkai, tačiau jį išjuokė: — Priimti? Kaip jis drįso prašytis priimti? Ką jis begalėjo įnešti į bendrą dalį? Juk jis liaudies priešas! Juk tai, ką jis manėsi turėjęs, taip jau buvo tapę visų, teisingai atimta. Jis pavėlavo, jis neparodė geros valios — jam nebuvo čia vietos.

Jis pats juto savo dvasioje, kad nukrito visiškai žemai: jis maldavo, kad jį priimtų — tegu jau ne kaip lygų, tegu skiria bet kokį darbą, menkiausią — jis tiktai norėjo būti čia, kur jo žemė — nors kaip kalėjimo sargu prie jos durų. Be to, juk pavasaris, jo bitynas gyvena dideliu gyvenimu, j's turi būtį nors tokiame nuotolyje, kad girdėtų grįžimą, sklidinus medaus indus nešančių bičių kėliavimą. Jis kalbėjo jiems, jog niekas kitas negali nusimanyti apie tai, kaipgis, jeigu visame kolchoze nebuvo jokio bitininko — ar jie nori pražudyti tokį naudingą dalyką? Tačiau jie tarė, jog ne jis čia duoda nurodymus, liaudis viską moka, štai kaip tiktai tam reikalui yra pasisiūlęs ištikimas darbo žmogus, kuris iki šiol buvo priverstas, gindamosi nuo bado, lupti nuo gaišenų odas, kurių nenorėjo liesti išlepę miesčionys ar ponai. Taigi, jam, maištininkui, nėra čia vietos su doraisiais, vistiek, ar lakintų šunis, ar rautų akmenis — tegu jis eina iš čia, ir ko toliau.

Kur gi jis turėjo eiti? — svarstė senasis ūkininkas. Jis nesiklausė sūnaus patarimo, jog saugiausia tikrai pasitraukti toliau. Ne, kur jis nueis, kad tartų sau: namai mano? Jis įsirausė į šiaudų kūgį savo buvusioje sodyboje ir žadėjo jog nesikels iš čia, nors jį šakėmis pervertų. Sūnui gi tarė, jog, tikrai, tegu tas mėgina, tokiame jaunam amžiuje, jis dar gali kur nors prigyti.

Naktį juos pažadino. Tai ne priešai, tai tie, kur gera linki ir saugo kitus kiek įmanydami — jie patys neturėjo kitų namų, kaip tiktai mišką ir slėpynes. Jie žinojo daug ką, ko šiaip sau žmogus troboje nežino, nes jie visur turi savo akis ir ausis — jie žinojo, jog ūkininką ir jo sūnų suims dar tą pačią dieną, kaip nerimo kėlėjus — ir jie atėjo perspėti ir gelbėti. Šiame ūkyje jie daug kartų buvo radę sau priebiegos ir maisto, net medus iš šio bityno saldino ne kartą jų valgį — nenuostabu, kad dabar jie norėjo grąžinti viešnagę. Kietą ir pavojingą, tačiau su savais ir ištikimais.

— Ne, — kalbėjo senis susijaudinęs, — ne. Jūs esate tikri žmonės, ir užtat pavedu jums savo sūnų, kad išliktų ir pats gerą darytų kitiems, kaip jūs. Bet aš neisiu niekur, aš pasiliksiu kur buvau Viešpaties įdiegtas. Tegu numirsiu čia, su savo augintais javų šiaudais.

Ir tuomet į jį prabilo vyras, kurio nebuvo ūkininkas iki šiol savo akimis matęs, nė pusę amžaus neturėjo tasai, tačiau į vyresnį kreipėsi lyg pats būtų svaresnis metais ir valdžia:

— Ar nesi nuklydęs nuo Viešpaties kelio, tėvai, — pasakė jis. — Ar nemanai, jog perdaug esi prisirišęs prie savo dirvos akmenų ar korio akies ir skaitai, kad siela yra mažesnis daiktas? Kodėl tau mirti nelaiku ant senų šiaudų? Reikia ginti vertybes iš visų jėgų, tačiau nuodėmė žūti už grumstą ar medžio skiedrą. Ar nemanai, kad krikščioniui žmogui reikia kantrybės? Ūkininkas esi, ir žinai, jog javus pasėjęs kitą rytą neisi į laukus su pjūties dalge — taip reikia mums išlaukti Dievo laiką, kol ate's išvadavimo valanda. Ar tu prisidėsi prie to ant šių šiaudų stirtos? O juk tau nėra tarta, kad nesulauksi valandos, kurioje nukris grandys surišusios žmogaus laisvę ir dirvų ribas. Ar tu nenori išlaukti, kad vėlei savo rankomis atidarysi namų duris, kaip ir duris savo avilių? Kantrybės.

Tačiau senas ūkininkas klausėsi taip, tarytum ir nesiklausė, tarsi į klampų liūną grimzdo jauno vyro kalba ir neiškilo jokio atgarsio, ir tasai liūdnai pasakė dar:

— Argi tiek tenka palikti! Ateina ir užkala bažnyčios duris, ir paverčia Viešpaties šventovę nuodėmės ir pajuokos vieta. O kunigui net neleidžia tapti kankiniu ir mirti ginant savo Dievą — jis tik yra išmetamas. Ką jis daro, ar šaukia beviltyje, ar jieško neprotingų žygių? Jis pasitraukia į girią, kad gyventų su gyvenančiais pavojuje ir sargyboje, ir lauktų Įsakymo.

Ir tada senas ūkininkas pasuko akis į kalbantįjį, jis žiūrėjo ilgai ir įdėmiai, atsistojo prieš jį ir tarė:

— Aš negaliu lyginti savo nuostolių su tavaisiais, kunige. Ir aš einu su tavimi, išlaukti laiko.

Taip jie iškeliavo. Ir taip buvo ūkininkas išgelbėtas, ir praėjo jam vasara, darbščiausias žemdirbio laikas, ir nūnai tuščiausias jam. Tačiau jis neleido jam įbristi į rūpesčius — jis stengėsi ir suplaukė į vieną srovę su tais, kurie drauge gyveno, jis darė kiek tiktai reikėjo, kad būtų jiems naudingas kasdienoje.

Aš esu tiktai bitelė, — galvojo jis nurimęs, — esu vėlyba bitė, man reikia paskubėti, kad dar pajėgčiau atnešti savo dalį medaus. Nes dabar jam atrodė, jog šiaip jis neturi jokių nuo pelnų, nes ta dalis gyvenimo, kur jis buvo ką nors padaręs, buvo nukirsta ir numesta taip toli, jog negalėjai pasiekti. Be to, juk tenai buvo gyvenęs tiktai sau ir savo šeimai — dabargi jis regėjo, kaip vienas yra surištas su visais — ir norėjo būti kuo nors vertas visiems.

Tiktai išnaujo negalėjai būti sveikas nei jaunas. Jis nesiskundė, jis slėpė net ir nuo sūnaus, bet juto, kad vis silpo ir silpo, kad viduje jis džiuvo, kaip sausuolis medis ir tuojaus išvirs su šaknimis. Tai negąsdino, bet buvo liūdna, dabar jis norėjo išlaukti, dabar, kada jis buvo tapęs kantrus, jis norėjo sulaukti malonės: mirti savo namuose, prieš tai dar savo ranka atidaręs tų namų duris. — Tačiau, gal ir liga, ir mirtis priklauso prie tų darbų, kuriuos turiu atlikti, — galvojo jis, — ir tegu būna taip.

Tegu būna, — kalbėjo jis, — bet negalėjo suturėti liūdesio. Jis vėl galvojo, atsiminė ir atsiminė ir ilgėjosi. Namų. — Kad nors galėčiau prisiartinti kada naktį, — manė, — nors pro langą priglusti akimis į vidų trobos. Pamatyti lovą, kurioje buvo miegoję jo tėvų tėvai, kurioje jis buvo gimęs ir kurioje tikėjosi ramiai sulaukti paskutinės valandos. Kad taip jis galėtų naktį prasėdėti sode prie avilių, — manė jis, — ir girdėtų bičių kvėpavimą — dabar jam atrodė, kad jos kaip žmonės supranta savo vargą, dirba nenoromis, ir dejuoja per miegą. Jis girdėtų, kaip jos miege pasisuka, jis girdėtų jų neramų budrų budimą, ir saulei tekant pirmosios, darbščiausios pasirodytų ant savo avilio slenksčių, ir spindėtų prieš spindulių rausvumą.

Aš nueisiu, — manė jis, rudeniui nukritus, — aš nebeištversiu. Nueisiu, juk mane pažįsta šunes — jie nėra kaip nedori žmonės, jie nenusikrato ištikimybės, jie sutiks mane džiaugdamiesi. Eisiu. Man nėra tolimo kelio. Ką man reiškia, kad kelintas valsčius, kur paliko mano sodyba — aš eisiu.

Ir tuojau jis galvojo: — ar dar gyvi mano šunes? — Ir jis galvojo apie kitokius sargus. Jis bus atpažintas, ir jeigu jį ne vietoje suims, tai seks, ir jis bus atvedęs giltinę kit'ems. — Ne, jis jau negalėjo matyti savo namų, jis nebeišgirs bičių, jis net neturės jų darbo vaisiaus — graudulinės žvakės, prie savo mirties guolio. Jis, kuris dovanodavo bažnyčiai pūdais vaško, kad metų metais altoriai galėjo blizgėti žvakėmis, pats mirs, kaip valkata, gavęs galą kur nežinomo miško tankmėje. Be pašventintos žvakės! — Ir jam pasidarė taip graudu, jog jis troško verkti.

Tačiau to jis negalėjo rodytis kitiems — kaip graudenti kitus savo menku sielvartėliu, kada kiekviena ašara yra labai didelė.

— Aš pasivaikščiosiu miške, — pasakė jis, ir patsai manė: — Miško žemė sugeria į save manas lietų, ji sutrauks ir mano ašaras, jeigu aš esu toks silpnas, jog raudu dėl niekų.

Jis pasitraukė į netolimą laukymę — skynimą miško tankmėje, ten jis mėgo vasaros metu stebėti laukines gėles, jis buvo išmokęs vertintinti kiekvieną žiedą — dabar tai bebuvo jo dirvos. Tačiau nūnai jau viskas buvo nužydėję ir sėklos išbirę kitų metų gyvenimui, juk baigėsi spalis, ir nors dienos švietė šiltos — valdė ruduo. Ir jis vaikštinėjo sulinkęs ir nuleidęs į žemę akis, ir tame liūdesyje, kurį čia buvo atnešęs paslėpti ir išraudoti — jis apgailėjo visus besibaigiančius gyvenimus — savo ir parudusios žolės ir lapų, kurie krito pūti.

Staiga jis išgirdo pažįstamą garsą ir jo širdį persmelkė iškilmingas graudumas, tarytumei jis klausėsi Pulkim Ant Kelių: tai bitės zvimbė.

— Kaip jūs čia paklydote? — užkalbino jis ir nusiėmė kepurę. — Jeigu nebūtų taip toli, manyčiau, jog jūs iš mano avi-

(Nukelta į 2 psl.)

A. Tyruolis

Į žemę, mirkstančią krauju

Į žemę, mirkstančią krauju,
Tyliai nukrito aukso lapas.
Už girių, meilės ir svajų
Praviro juodas, liūdnas kapas.

Drumstom padangėm į namus
Išskrido paukščiai laimingieji.
Palikę vasaros džiaugsmus,
Vėl saulės lauks, sparnus sudėję.

Išėjo vasara toli,
Kaip mūsų verkianti sesulė,
Tokia liūdna, tokia tyli:
Po žemėm saulės kraitis dūli.

Metamorfoza

Sutemo taip, jog tu sakai:
Daugiau jau nebebus aušros.
Nes baigiasi nakčia takai
Kelionės didelės, geros.

Bet reikia ir šiurpios žiemos,
Bet reikia ir ilgos nakties,
Kad veidą saulės mylimos
Pasveikintum vėl iš širdies.

Baladė

Yra tokia sena pilis
Prie smaragdinių vandenų.
Ją saugo tolima šalis,
Kurią kaip pasakoj menu.

Daug vasarų, ilgų žiemų
Pily praleido kalinys
Su savo liūdnu likimu,
Žiūrėdamas į vandenis.

Bet kai atėjo ta diena,
Kad laisvėn vėrė jam duris,
Širdis jo buvo kupina
To saulės džiūgesio, kuris

Jam liepė likti toj pily:
Jis su pelytėm žais kartu...
Bijau, brangusis, kad gali
Belaisviu laisvėj likt ir tu.

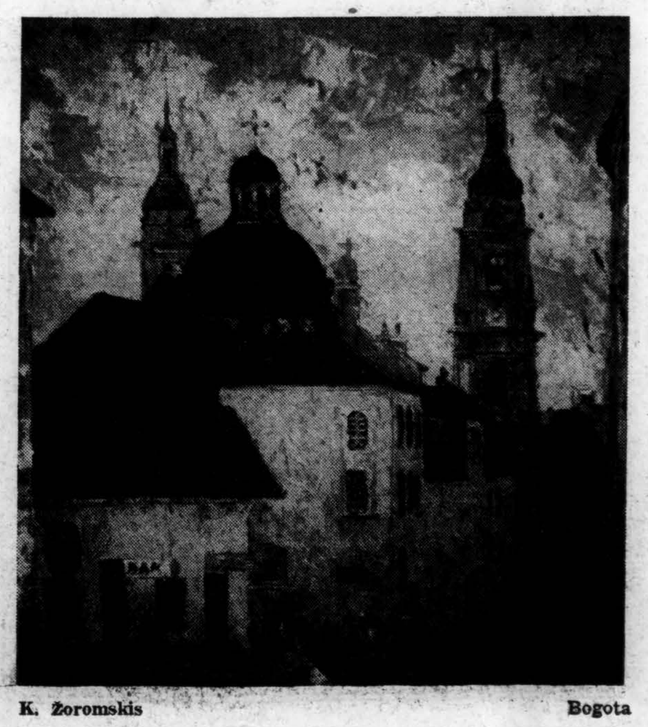

K. Žoromskis — Bogota

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Lituania.** Šitokiu pavadinimu neseniai išleista antra papildytoji laida veikalo apie Lietuvą. Knygą išleido Lietuvos ministeris Brazilijoje F. Meieris, pagerbdamas Lietuvos knygnešius Veikalas turi 132 puslapius ir labai gausiai iliustruotas. Pradžioje — spalvota V. Kasiulio Lietuvaitė. Toliau — K. Šimokio "Knygnešys", Mažvydo katekizmo viršelio faksimilė. Brazilų rašytojos Rachel Portella Audenis straipsnis pailiustruotas raižiniu, vaizduojančiu lietuvaitę. Brazilė išaugština lietuvių tėvynės meilę, solidarumą, teisingumą, pažangumą, atsidavimą idealui. Gausiomis iškastų puošmenų iliustracijomis nupasakojama Lietuvos priešistorinis laikotarpis; tai atlieka savo straipsniu min. dr. F. Meieris

Surinkta gausiai Lietuvos religinio meno pavyzdžių: kryžių ornamentų, Rūpintojėlių. Duodami paveikslai ir aprašymai būdingų Lietuvos peisažų: Dubingių, Nemuno, Kuršių su Juodkrante, Stelmužės, Šventosios, Kedainių, Birštono, Lietuvos žvejų, Dariaus-Girėno, Šiluvos, Gardino, Klaipėdos, Kauno, Vilniaus — su Aušros Vartais, Trimis Kryžiais, gražiomis bažnyčiomis.

Plačiai pagerbiami mūsų dailininkai. Apie K. Čiurlionį duodami straipsniai dr. J. Griniaus ir A. Rannito, su daugybe Čiurlionio kūrinių reprodukcijų. Taipgi duodamos reprodukcijos kūrinių V. Jonyno, P. Augiaus, V. Petravičiaus, A. Dobužinskio, J. Rimšos, J. Muloko, A. Tamošaitienės, P. Rimšos, V. Kasiulio, A. Galdiko, A. Mončio, C. Jonušo, A. Varno, V. Abraitienės. Į pabaigą — Lietuvos nepriklausomybės akto faksimilė, Lietuvos himno portugališki ir ispaniški vertimai, Lietuvos žemėlapis (M. K. Radvilos iš XVII šimt.). Pagaliau — konspektinė Lietuvos praeities ir pagrindinių duomenų apžvalga. Aplanko pirmame puslapyje — V. Kašubos skulptūra: Mindaugas, Lietuvos vienytojas; paskutiniame pusl.: P. Puzino — XX Amžiaus Madona.

Lietuvos pasiuntinybė Brazilijoje šiuo leidiniu atliko didelį kultūros darbą, ir čia yra didelis nuopelnas min. Meierio, kuriam gražiai talkininkavo R. Portella Audenis ir mūsų kultūrininkas P. Babickas.

● **Romo Viesulo grafikos paroda.** Matrix Gallery iš New Yorko praneša, kad spalio 11 dieną tos galerijos patalpose, **26 St. Marks Place, New York City,** įvyko Romo Viesulo grafikos kūrinių parodos atidarymas.

Paroda bus atidaryta ligi spalio 30 dienos: pirmadieniais, antradieniais ir šeštadieniais nuo 1:00 iki 5:00 val. p.p. ir kasdien be šeštadienių ir sekmadienių nuo 6:30 iki 9:30 val. vakaro. R. Viesulas yra jaunas, bet talentingas ir darbštus dailininkas. Jis yra gimęs Noreikiuose. Lietuvoje. Iš pradžių buvo aktoriumi Vilniaus miesto teatre. Vėliau atsidavė grafikai ir 1949 m. baigė meno mokyklą Freiburge, Vokietijoje. Gavęs prancūzų vyriausybė stipendiją jis gilino meno studijas Paryžiuje. Į JAV atvyko 1951 m. Dabar dėsto litografijos Blackburn Graphic Art Studio, New Yorke. Iki šiol jau yra dalyvavęs 28 parodose — Paryžiuje, Freiburge, Chicagoj, Washingtone, New Yorke, Philadelphijoje ir kt.

● **Leidinys apie lietuvius.** Spalio pradžioje Bradfordo (Anglijoje) Lietuvių Kat. Parap. bendruomenė išleido kun. J. Kuzmickio parengtą 12 psl. leidinėlį, pavadintą "Bradfordo lietuviai ir Marijos šventė". Šis leidinėlis atspausdintas Nidos spaustuvėje Marijos šventės proga, o turinį sudaro: Leeds vysk. J. C. Heenan sveikinimas, šventės programa ir straipsniai — Marijos Metai, Marija kalba pasauliui, Bradfordo lietuvių katalikų bendruomenė. Be to, įdėtas Bern. Brazdžionio eilėr. "Aušros Vartų Marijai" ir kaikurios šv. Grignon iš Monforto bei Šv. Kotrynos Labourė religinės mintys. Taipgi yra duota žinių apie Skotijos lietuvių Šv. Cecilijos chorą Pirmas ir paskunis leidinėlio puslapiai papuošti Betliejaus Marijos ir Vilniaus Katedros vaizdais Leidinėlis išleistas gražiai ir, svarbiausia, pirmą kartą duoda suglaustą Bradfordo lietuvių istoriją su šiais skyreliais: Įsikūrimas (1947), Darbas eina (Lietuvių kat. par. bendruomenės suorganizavimas), Šis ir tas (šventės ir minėjimas), Mokykla (jos įkūrimas 1949 m., mokiniai ir mokytojai), Lietuvių kat. par. bendruomenė, Organizacijos (DBLS skyriai, LRS skyrius, skautai, vaidybos studija "At žalynas" ir k.) ir Statistika. Rašoma, kad 1948 — 1954 metų tarpe Bradforde mirė šeši lietuviai, sutuoktos 45 poros (33 grynai lietuviškos ir 12 mišrių tautybių), pakrikštyti 75 kūdikiai (30 berniukų ir 45 mergaitės) ir pakrikštyti 6 suaugę katikiai.

● **Naujas dramos veikalas.** Bradforde (Anglijoje) jau keleri metai palyginti gyvai veikia vaidybos studijos "Atžalyno" būrelis, kuris turi subūręs apie trisdešimt scenos mėgėjų. Kaj tremties lietuviškai paprastai nelengva su tinkamais savų kūrėjų veikalais, o svetimais ir verstiniais nenorima naudotis, reikia imtis originalaus būdo — pirmiausia susirasti žmogų, kuris galėtų sukurti naują ir tinkamą scenos kūrinį. Šituo keliu jau kelinti metai ir eina Bradfordo vaidybos studija "At žalynas". Prieš porą metų ji sėkmingai suvaidino Anglijoje gyvenančio literato **Laimučio Švalkaus** scenos kūrinį apie raudonųjų okupantų siautėjimą Lietuvoje. Praėjusiais metais rašytojas **Aleksandras Dičpetris** "Atžalynui" parengė gerai pavykusią, nors kiek ištęstą komediją "Draugus ir gimines". Reikėjo scenos veikalo, o laiko buvo nedaug, tad rašytojas griebėsi jau žinomo siužeto apie tetas, dėdes ir įsimylėjusį, bet lengvabūdišką jaunimą ir, papildydamas aktualiais Anglijos lietuvių gyvenimo įvykiais, davė gerą ir aktualų kūrinį. Šiais metais pasiaukojo scenos žinovas ir kaikurių radijo vaizdelių dar Lietuvoje kūrėjas **Anicetas Bučys** ir aktyviai bendradarbiaujant režisoriui **Jonui Čiegiui** su pasiūlymais, sumanymais ir patarimais bei kitoka pagalba, per kelis mėnesius sukūrė aktualią 4 veiksmų dramą "Pirmus smūgius". Tai kūrinys, vaizduojąs pirmuosius bolševikinės okupacijos metus Lietuvoje. Šis veikalas atspausdintas rotatoriumi. Jį išleido DBLS Bradfordo skyrius; viršelį paruošė ir spausdinimo darbus atliko J. Čiegis; matricų paruošime talkininkavo Al. Dičpetris; visoje, gražiai įrištoje knygoje 53 psl.

● **Dėdė Antanas** (slapyvardis) atsiuntė savo kūrinį "Draugo" poezijos konkursui.

SPIEČIUS

(Atkelta iš 1 psl.)

lių, sakyčiau, jog jūs taipgi pasigedote manęs — tarė jis ir tikrai dabar pastebėjo, kad kalba garsiai, ir susigėdo.

Tačiau jis negalėjo atsistebėti į tą porą bičių, kurios zujo ir skraidė, nors jis neregėjo jokio žiedo. Kaip jos pateko tokiu vėlu laiku, staiga nustebo, ir negalėjo atitraukti žvilgsnio. Jos labai skubėjo — matė jis, — ir jos kažką vistiek rado savo medaus atsargai, ir ne tiktai dvi buvo, daug, begalės, ir visos skubėjo.

— Ar nelaksto mano akyse? — pagalvojo žmogus, — gal ašaros? — Jis trynė akis ir vistiek matė ir girdėjo jų dūzgimą, ir tokį saldų, tarytum būtų tiktai pradžia pavasario. Jis vaikščiojo paskui vieną ir kitą, jis sekė jas kur tiktai jos traukėsi — tai negalėjo būti jokios kitos, tiktai iš jo avilių.

— Aš seksiu paskui jus iki pat namų, — pasakė jis, ir nors pats žinojo, kad taip nebus — jis nesitraukė nuo jų, kol tik jos skraidinėjo, ir lankstėsi, kur regėjo jas darbuojantis. Matyti labai smulkūs buvo tie žiedai, jeigu jis negalėjo jų įmatyti, ir jie žydėjo vėlai matai, kiek mažai jis tebuvo žinojęs apie bites ir gėles, nors tarėsi daug išmanąs — galvojo jis. Ir jis matė, kaip jos pagaliau pakilo, sunkios, tarsi kiekviena nešė po dvigubą medaus naštą. Ir jam taip buvo nyku, kad tuojau jos pasitrauks ir niekuomet nebegrįš, jog jis mintyje linkėjo, kad jos negalėtų panešti savo našmenių, kad nors viena nepakiltų ir pasiliktų su juo ilgiau.

Bet jos skriejo — ir ne į jo buvusių namų pusę, ne į kažkur už kelių valsčių — čia pat suka į drevę senoje liepoje, o drevė taip neaugštai, kad jis ranka pasiektų. — Nuostabu, — murmėjo ūkininkas, — visą vasarą vaikštinėjau čia ir nepastebėjau, kad čia buvo bitės. Ir ne laukinės. Kada gi tas spiečius susimetė čia, kad aš nežinojau, kad jo neregėjau nė prieš kelias dienas? Kaip mano ausys negirdėjo, kaip širdis nepajuto, koks aš bitininkas! Staiga jis juto nieko nesuprantąs, nes argi veda spiečius tokiame rudenyje, ar renka medų spalio mėnesyje? Jis tiktai stovėjo po liepa ir stebėjo, kaip jos rinkosi namo, bitės, rūpestingos ir ratuotos, ir jis senis bitininkas klausėsi ir buvo laimingas. Ir turtingas jis čia stovėjo, turtingesnis negu tada, kai jo sode stovėjo trisdešimt avilių.

Toks laimingas grįžo jis pas savo žmones, ir jo akys švytėjo, kai pasakojo didįjį įvykį. Raudoti jis galėjo eiti slaptomis, tačiau tokį džiaugsmą jis privalėjo paskelbti, to jis nebūtų vienas ištvėręs. Jie klausėsi ir visi susižvalgė — jie netikėjo, matė jis, ir šypsojosi:

— Ir aš pats pradžioje netikėjau, — pasakė jis, ir niekas nepasipriešino jam žodžiu, tiktai sūnus neiškentė. Gal ir jis prieštaravo tiktai todėl, kad tėvas netikėtų perilgai ir paskum nekentėtų nusivilimą — jis pro nuokus pasakė:

— Tai, tėvai, žinai, kaip kartas pasirodo: medžiotojai lapes mato, kur jų nėra, bitininkui, aišku, spiečius prisivaidena. Kas tau atneš jį tokiu laiku!

Senis tylėjo. Jis norėjo šaukti, kad jis neklysta, tačiau vidujie jį apėmė baimė: kas žino, kas žino, gal tai yra jo paskutinioji diena, tokiais atvejais žmonės kartais regi nebūtus daiktus — tai pabaiga. Jis nuleido galvą, ir visi pasijuto labai nejaukiai, tiktai kunigas tarė taip paprastai, kad visi ir pats senasis ūkininkas nurimo — taigi, jis tarė:

— Rytoj pažiūrėsim. Ir jeigu pasirodys medaus kopinėjimo metas, joks Tomas netikėlis nebus prileistas ragauti to saldaus džiaugsmo.

Kiti ir neturėjo laiko daugiau apie tai kalbėti nei galvoti, bet senis tegalėjo tiktai laukti rytojaus. Jis nemiegojo ir laukė, bijojo ir vylėsi. Jis brangino kiekvieną gyvenimo valandą — nes jeigu jis vakar buvo matęs kokius vaidenius, tai nebuvo jokio išgelbėjimo, manė jis — užtat ir nemiegant ši naktis jam tebuvo trumpa. Ir kai aušo, jis buvo dar neramesnis, jis net norėjo, kad kiti būtų užmiršę vakarykštę, ir norėjo priminti tai jiems — pats nežinojo, ko labiau geidžia. Bet kunigas atsiminė, pietų metu jis pasakė ūkininkui:

— Gal pasivaikščiosim? — ir senis žinojo kur eis. O sūnus nuėjo drauge. Visi jie patraukė į skynimus miške — tokiu metu jos turėjo būti čia, kaip vakar, nes šiandien saulė švietė dar šiltesnė. Jie regėjo saulės nutvilkytą pievelę, vendrykščių stagarai riogsojo, čiobreliai gulėjo, kaip juosta, bet jie buvo tušti. Viskas buvo tuščia ūkininkui, nes kiek jie žvalgėsi ir klausėsi — bičių nebuvo. Ir žmonės tarpu savęs nekalbėjo. Sūnus buvo užvedęs kalbą apie miško sodinimą — ji atrodė labai juokinga šiais laikais, ir tėvas pyktelėjo, tačiau tuojau pagailo sūnaus: tai juk jis kalbėjo norėdamas tėvui gero, kad nereiktų pastebėti teisybės.

O kunigas pratarė:

— Paėjėkime iki drevės.

— Ne, —norėjo tarti senis: juk jeigu nebuvo bičių, tai vargiai ir drevę jis matė — viskas tebuvo tiktai jo paskutinis laimingas sapnas. Tačiau, kai kunigas pakartojo kvietimą — senis vedė juos prie liepos, ji augo nelabai toli. Vakar augo.

Ji stovėjo ir šiandien — ir jo širdį sudiegė: drevė buvo tikra. Jie žiūrėjo ten ir į vienas kitą, ir staiga ūkininkas persižegnojo ir pertraukė kryžiaus ženklu drevę, ir ji neišnyko, kaip monas. Kunigas, augštesnis ūgiu už kitus, atsargiai pakėlė ranką ir palietė drevės vidų.

— Avilys gyvas, — tarė jis linksmai, ir ūkininkas nusišypsojo, o per veidą perbėgo ašara, ir tos jis nesigėdino.

— Aš pasėdėsiu čia ir palauksiu, kol bitės grįš namo — matyti, iš kito šono atlėks, — pasakė jis, ir abu vyrai pasitraukė, nes žinojo, jog senajam bus gera vienam.

Jam buvo labai gera — atrodė, šventadienis, po ilgų darbų, kai turi daug laiko ir gali džiaugtis ir ilsėtis. Jis apgalvojo viską, kas praeitą — kartais tai buvo sunku, tarsi su žagre jis turėjo plėšti sužėlusius užleistus pūdymus, tokios sveriančios buvo mintys. O kartais taip lengva, tarsi laikai ran koje pirmas brėstančias varpas, šviesias ir nešančias viltis. Viskas atrodė prasminga, kai jis atsiminė ir svarstė — mirtys ir netekimai turėjo savo būtinumą, ir jis juto, jis tikėjo, jog ir šitais baisumais vykstančiais dabar šioje žemėje, bus kažiko išmokyta. Ir už tai bus atseikėta ir atlyginta.

Jau buvo miegas, kai vilei atėjo sūnus ir kunigas — jie nerimavo dėl senio užtrukimo, ir atrado jį ramų ir giedrios dvasios. Tiktai dabar jis ūmai išsigando, nes juos pamatęs atsiminė ko jis buvo laukęs. Ir, štai, bitės negrįžo.

Jos negrįžo nė kitą vakarą, nė trečią — jie vėl buvo suabejoję, kad jos iš viso buvo, ir tada jie nutarė kaip reikiant apžiūrėti drevę.

Ne tiktai apžiūrėti — jiems teko iškopti medų, ir jie ištraukė didelius sklidinus medaus korius, o korių vaškas buvo skaidrus, kaip gintaras.

— Mes turėsime ir žvakių, — pasakė ūkininkas. — Tau teks pašventinti jas, kunige.

Trygve Lie knyga

Macmillan bendrovė išleido buvusio Jungt. Tautų generalinio sekretoriaus Trygve Lie knygą "Seven Years with the United Nations". Tr. Lie yra buvęs Norvegijos teisingumo ministeris, paskiau prekybos ir užsienio reikalų ministeris. Jis tapo pirmuoju Jungt. Tautų generaliniu sekretoriumi 1946 m. Savo šiuose atsiminimuose plačiai apima JT darbą.

Bilionas dolerių katalikų mokykloms

JAV-se yra apie 9,000 katalikų pradžios mokyklų, kurias lanko arti trijų su puse milionų moksleivių. Apskaičiuojama, kad sukūrę savo mokyklų sistemą JAV katalikai iždui sutaupo apie bilioną dolerių per metus.

Rūpestingai ir pigiai taisau
TELEVIZIJOS
APARATUS
Garantuoja darbą ir dalis
J. MIGLINAS
Tel. HUmbold 6-1038

DO YOU NEED GLASSES?
Ask about the
MAXIMUM OPTICAL PLAN
You will be surprised and you will be pleased.
5 N. Wabash Ave. Suite 807
Hours: 9 to 5:30 daily
Saturday 9 to 2
Tel. STate 2-5753

Vadovaukitės į sveikatą
BŪKITE SVEIKI
Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga
kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma svarbieji sveikatos išlaikymo dėsniai: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.
Ši svarbi knyga privalo rastis kiekvienoje šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su prisiuntimu. Tuojau užsisakykite. Užsakymus su pinigais siųskite
DRAUGAS
2334 So. Oakley Avenue
Chicago 8, Ill.

DRAUGO RADIJAS
WOPA
5 KARTUS SAVAITĖJE NUO 8:30 V. V.
Per radijo STOTĮ WOPA (1490 AM — 102.3 FM)
- Politinės Žinios
- Chicagos Žinios
- Religinė Valanda
- Lietuviška Muzika
- Filmų Apžvalga
- Sporto Kronika
- Politinė Apžvalga
- Kultūrinė Kronika

KLAUSYKITE DRAUGO RADIJĄ
Atsukite radiją į stotį WOPA (1490 AM ir 102.3 FM
Kas vakarą 8:30 iki 9 val. vakaro

TAUPYKITE
Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj
TURTAS $46,000,000.00
ATSARGOS FONDAS . . . $3,700,000.00
JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager
ĮSTAIGOS Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 v. ryto iki 4 p. p.
VALANDOS: Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.
STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

Taupymas yra turtingumo šaltinis
Mūsų bendrovės laikomi pinigai yra apdrausti iki $10,000
Pradėk taupyti tuojau. Mes mokame augštus dividendus
MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue Telef. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2824
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Al Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr 1-5, treč. ir šešt. pagal sutartį

Ofiso WA 8-3060, rez. CO. 4-118
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.) nuo 2 iki 4 v. p. p.; 7—9 v. vak.
Ligonius priima tik pagal susitarimą
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Ofiso valandoms skamb. YA. 7-3526
DR. ALINA DOMANSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPEC. REUMATINĖS IR SĄNARIŲ LIGOS
Ligonius priima ketvirtadieniais 6:30—8:30; kitu laiku pagal susitarimą. Tel. GArden 4-5869.
4038 Archer Avenue

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-5244

Tel. ofiso VI. 7-0606, rez. VI. 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Avenue
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—8 v. p. p.
Šeštadieniais 2—7 val. p. p.
išskyrus sekmadienius

Ofiso LAfayette 3-1707, rezidencijos FIlmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Širdies, vidaus ir vaikų ligos
4055 So. Archer Ave.
(Kampas Archer ir California Ave.)
Antradieniais ir ketvirtad. 6—8 v. v.
Šeštadieniais 2—4 val. popiet

Ofiso telef. YArds 7-1166
Rezidencijos — STewart 3-4513
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kasdien, išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.

Ofiso GRovehill 6-4020
Rez. HIlltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
Val. 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10—12 ryte ir 5—8 v. vak.
Šeštadieniais 10—2 v. r. ir 4—6 v. v.
Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet, 6:30—8:30 vak
Uždaryta trečiad ir šeštad. vakarais

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 1—3 v. ir 6—8 v. vakare
Šeštadieniais 12—2 v. ir 3—5 v. v.
Butas 1526 So. 49th Ave.

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v. Trečiadienį tik susitarus

DR. IRENA KURAS
SUEC. KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
7156 So. Western Ave.
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 3—5 p. p. ir 6—8 v. v.; trečiad. nuo 6—8 v. v.; šeštad. 10—12 v. p. ir nuo 1—3 v. p. p.
Ofice telef. REpublic 7-1168
Namų telef. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso YA 7-5557, rez. RE. 7-4966
DR. FRANK G. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
PRIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

Tel. ofiso GR. 6-5899, PR. 6-4782
DR. A. MAČIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS
2423 West 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL. 2—4 p. p. ir nuo 6—8 v. vak.
Šešt. 2—4 popiet
Trečiad. ir sekmad. uždaryta

Telefonas PUllman 5-8277
DR. I. E MAKARAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 South Parnell Ave.
Val kasdien 2—4 popiet ir 6—8 v. v išskyrus trečiadienius

Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st Street
Ligonius priima pagal susitarimą
Susitarimui skambinti GRo. 6-1321, jei neatsiliepia — VIncennes 6-3900

Ofiso ir buto tel. HEmlock 4-5815
DR. A. NARBUTAS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 South Western Avenue
Valandos: pirmad., trečiad., ketvirt., penktad. 6:30—8:30 v. vak. Antrad. 10—12 val. ryto. Šeštad. 2—4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą.

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 South Halsted St.
Kasdien 3—6 val. vak. Šeštad. nuo 1—5 val. vak.
Kitu laiku pagal susitarimą
Telef. VIctory 2-1484. Resid. 2257 W. 23 Pl. Telef. FR. 6-5941.

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val.
Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

Ofiso ir buto tel. ARdmore 1-1493
DR. VINCAS RASLAVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5015—5025 N. Paulina Street
(Bethany Methodist Ligoninėje)
Val.: Tik telefonu susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Telef. REpublic 7-2290
SPECIALYBĖ CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2435 West 69th Street
Val. kasdien 10—12 ir 5—8 val. vak. išskyrus pirmad. tik nuo 5 iki 8 v.v.
Šeštad. 10-12 val. Kitu laiku susitarus

Tel. ofiso CL 4-0253, rez. YA 7-6385
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211
Pirmad., antr., ketv. ir penkt. 6:30—8:30 val. vakare.
Šeštadieniais 2—4 val. popiet
Rez. 4420 So. Talman Avenue

Tel. ofiso YA. 7-0554, rez. MI 3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras augštas)
OFISO VAL: 10 iki 12 v. ryto; nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v. v

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Valandos: 1—3 p. m. 7—8 p. m.
Penktadienį tik popiet.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL. nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-1930
Jei neatsilieps viršminėti telefonai, šaukite MIdway 3-0001

Ofiso tel. CLiffside 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-1177
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 W. 47th St.
Kampas 47th ir Hermitage
Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak.
Šeštad. nuo 2 iki 6 val. išskyrus sek

DR. FL. TALLAT-KELPŠA
DR. E. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Marquette Parko ofisas: Fordor Medical Arts Bldg. 2656 W. 63rd St. (kampas Washtenaw ir 63rd). Val kasdien 3—5 išskyrus antrad. ir ketv ir kasdien nuo 6—8:30 išskyrus treč ir šeštad.
Telefonas — PRospect 6-8548
Cicero ofisas: 5002 West 16th St.
Val.: kasdien 6—8:30, antrad. ir ketv 1—3 ir šeštad. 11—1 val. p. p.
Telef. TOwnhall 3-0959; namų telef HEmlock 4-7080. Kitu laiku susitarus

Remkite dien. Draugą!
Pirkit Apsaugos Bonus!

Tel. ofiso HE. 4-2123, rez. PR. 6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
6255 South Western Avenue
Val. 2—4 ir 7—9 v. p. p. Šeštadieniais 2—4 val. p. p. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta.

Tel ofiso: DAnube 6-1125
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Kasdien iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. va. Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

YArds 7-3526 YArds 7-7414
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: antrad., penktad. 7—8:30 p. p
Šešt. 12:30—1:30 popiet. Kitomis dienomis tik susitarus.
DR. J. G. VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Val.: kasdien 6:30—8:30, šešt. 4—
4038 So. Archer Ave.

Tel. ofiso PRospect 6-9400
Rezid. HEmlock 4-3855
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(Vaškevičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6560 So. Western Ave.
Val. kasdien 1—3 p. p. ir nuo 6—8 v. vak. Šešt. 1—4 p. p. Trečiad ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso VI 2-1581, rez. VI 2-0749
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kampas Halsted ir 31-mos gatvių
Priėmimo valandos: 2—4 p. p. ir 6—8 v. v. Šeštad. 2—4 v. po pietų

Tel. ofiso PR. 6-6446, rez. HE. 4-3154
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6654
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—9 v. v

Ortopedas-Protezistas
P. ŠILEIKIS
Kaulų fraktūrom įtvarai, Polio-Cerebral Palsy ir įvairioms vaikų bei suaugusiųjų deformacijoms pašalinti spec. aparatai. Amput. kojoms ir rankoms visų sistemų Protezai. Opthop. pėdos Plokštelės (Arch Supports). Moterims, vyrams ir vaikams įvairių tipų med. Bandažai ir t. t.
VAL.: 9—4 ir 6—8. Šeštad. 9—1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LABORATORIJA
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel. PRospect 6-5084

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
akių metų patyrimas

Tel. YArds 7-1828
Pritaiko akinius
Kreivas akis ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, treč šiad. nuo 10—12 šeštad 10—3 p. p

DR. J. J. SMETANA, IR
OPTOMETRISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL. pirmad., antrad., ketvirtad penktad. 9:30—12; 1:30—8 v. v trečiad. uždaryta, šeštad 9:30—12; 1:30 iki 5 val. vak
CAnal 6-0523 Plati Bld

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvinu akių įtempimą kuris yra priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę.
Prirenku teisiklingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais rodančiais mažiausias trūkumas. Speciali atyda kreipiama į mok. vaikus
4712 So. Ashland Avenue
YArds 7-1373
Val.: 10:30—7 v. v., šeštad. 10:30—4 sekm. ir treč uždara

Skelbtis "DRAUGE" apsimoka nes jis yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, o skelbimų kaina yra prieinama visiems.

Auklėjimas Lietuvoje ir JAV

Sukaktuvininko P. Maldeikio pareiškimai

Vienas iš mūsų tyliųjų, bet gilių kultūrininkų — Petras Maldeikis — šį rudenį švenčia savo 50 m. amžiaus sukaktį. Tai taurus žmogus ir pajėgus intelektualas, pasižymėjęs kaip savo svariu žodžiu, taip ir turiningomis knygomis bei straipsniais. Gimęs 1904 m. spalio 19 d. Bartkūnų km., Ramygalos v., Brandos atestatą gavęs Ukmergės gimnazijoje 1927 metais, humanitarinius mokslus ėjo Vyt. Did žiojo universitete, kurį baigęs buvo paskirtas Lietuvos Aklųjų instituto direktoriumi Kaune ir tas pareigas ėjo nuo 1932 iki 1939 m., kada buvo perkeltas į Marijampolės Mokytojų seminariją. Kaikurį laiką dėstęs Kauno IX gimnazijoj, 1941 — 1944 m. buvo Kauno Mokytojų seminarijos direktorius, o vėliau — Hanau (Vokietijoje) lietuvių gimnazijos direktorius. Dabar P. Maldeikis yra negausios bet aktyvios Mokslo Mėgėjų organizacijos pirmininkas.

Gabus ir darbštus pedagogas (trejetą metų tremtyje buvęs Liet. Mok. s-gos Vokietijoje pirmininkas) P. Maldeikis pasireiškė ne tik savo sėkmingu darbu mokyklose, bet ir savo veikalais pedagoginėje srityje. Šalia straipsnių periodikoje jis yra davęs visą eilę studijų — knygų, būtent — Melas kaip pedagoginė problema, Inteligencij riajso tyrimas, Valia ir jos ugdymas, Tėvai ir vaikai, Seksualinis auklėjimas.

Sukakties proga tas mūsų patyręs pedagogas malonėjo atsakyti į keletą jam redakcijos patiektų klausimų:

1. Ar tremties jaunimo auklėjimas atitinka pedagoginius reikalavimus?

— Deja, šio klausimo negalima atsakyti teigiamai. Gyvendami Lietuvoje, geriau žinojome, kaip jaunimas turi būti auklėjamas ir ko jis turi siekti. Čia atvykę, radome kiek kitokį auklėjimą su kitokiais reikalavimais. Jaunimas čia greit prisitaikė prie mažesnių reikalavimų. Dauguma gi tėvų pasidarė nebeaišku. Lietuvoje išaugusiems šio krašto auklėjimas nelengva suprasti. Dauguma tėvų liko dezorientuoti ir nebepajėgia turėti savo vaikams tos auklėjamosios įtakos, kurią turėjo Lietuvoje. Sumažėjus gi šeimos auklėjamajai įtakai, savaime suprantama, nuo to nukenčia jaunimo mokyklinė pažanga, o kartu ir jo tautinis, religinis ir moralinis auklėjimas.

2. Kuo iš esmės auklėjimas Lietuvoje skiriasi nuo auklėjimo J. A. V-se?

— Lietuvos mokyklose auklėjimas buvo daugiau teorinis, siekiąs daugiau bendrojo išsilavinimo, charakterio lavinimo ir žmogaus asmenybės išugdymo. Tai bendra Vakarų Europos auklėjimo kryptis. Čia gi auklėjimas yra daugiau praktinės krypties. Jis maža užsibrėžia teorinių tikslų, o ugdo žmogų daugiau praktiniam gyvenimui. Čia mokykla daugiau stengiasi padėti kiekvienam pasiruošti gyvenimui pagal jo individualinius linkimus, jo turimus sugebėjimus ir konkrečius reikalus, čia gi daugiau vertinamas auklėtinio savarankiškas patyrimas.

3. Tačiau moksleivio siekimai juk visur tie patys?

— Nevisiškai. Lietuvoje moksleivis besimokydamas veržėsi pakilti sociališkai. Mokslas ten buvo priemonė išeiti į inteligentus ir tuo pačiu į lengvesnį gyvenimą. Išeidamas augštesnįjį ir augštąjį mokslą, jaunuolis išsiskyrė iš kitų daugumos ir įėjo į visuomenės elitą. Sąmoningam jaunuoliui mokslas atrodė vertingas ir kaip priemonė lavinti protui. Mokslą jis vertino kaip kelią į didesnį žinojimą, kaip išminties siekimą. Čia gi vidurinį mokslą baigia dauguma priaugančio jaunimo. Moksleivis čia ateina į vidurinę mokyklą jau ne tiek siekdamas geresnio gyvenimo, kiek verčiamas įstatymų. Čia ir augštąjį mokslą baigia daug didesnis nuošimtis, negu bet kur Europoje. Apskritai čia smerkiama visuomenės elito auklėjimo idėja, o siekiama auklėti visą visuomenę demokratiškoje dvasioje.

4. Ko vertas čia kaikurių auklėtojų proteguojamas vadinamas seksualinis švietimas mokyklose?

— Apskritai vaikas ir jaunuolis turi būti paruoštas suprasti visiems tiems reiškiniams, kuriuos jis neišvengiamai pergy-

Petras Maldeikis

vena. Tačiau tai yra šeimos uždavinys, o ne viešo nagrinėjimo sritis. Seksualiniai dalykai yra pati intymiausia žmogaus gyvenimo sritis. Tą intymumą saugo jo įgimtas drovumas bei gėdos jausmas, kurie natūraliai palaiko žmogaus moralę. Išvelkant intymius dalykus į viešumą ir viešai juos nagrinėjant, dirbtinai nustelbiamas bei susilpninamas gėdos jausmo veikimas, kas vėliau neigiamai atsiliepia į žmogaus moralinį laikymąsi. Apskritai viešo tų dalykų nagrinėjimo daugiausia reikalauja tie, kurie kovoja su krikščioniškąja morale, pvz. komunizmas, nacizmas ir kt.

5. Kaip atrodo, ar yra galimumų mūsų humanitarams čia įeiti į mokyklas?

— Teoriškai tokių galimumų yra. Apskritai mokytojo paruošimo reikalavimai čia atskirose valstybėse nevienodi. Vienur prisitaikyti lengviau, kitur gi visiškai neįmanoma. Didžiausia kliūtis mokytojo darbui dirbti yra menkas anglų kalbos mokėjimas. Be to, norinčiam čia dirbti dar reikėtų gerai susipažinti su šio krašto pedagogika ir čia vartojamais mokymo bei įvertinimo metodais. Vien Europoje įsigyto pedagoginio pasiruošimo čia nepakanka.

6. Beje, dar būtų įdomu išgirsti apie Jūsų vadovaujamo Mokslo Mėgėjų klubo veikimą.

— Mokslo Mėgėjų klubas yra teoriniu aktyvumu pasireiškusių lietuvių katalikų intelektualų sambūris, užsibrėžęs sau tikslus sekti mokslinę pažangą, ugdyti krikščioniškąją kultūrą, studijuoti pagrindines mūsų tautos kultūros problemas ir jas aktualinti mūsų visuomenėje. Iki šiol Klubas daugiausia veikė dviem kryptim: 1) jo nariai yra paruošę eilę teorinių studijų, kurios buvo svarstomos ir išdiskutuojamos Klubo posėdžiuose ir 2) aktualindamas svarbiausias mūsų gyvenimo problemas visuomenėje. Šio antrojo tikslo siekdamas, Klubas yra suorganizavęs Lietuvybės Išlaikymo studiją. Praėjusią žiemą kalbama Studija, kun. V. Bagdanavičiaus MIC vadovaujama ir Loyolos universiteto globojama, davė 27 paskaitų ciklą lietuviškajai visuomenei. Šiais metais ji organizuoja taip pat ilgoką ciklą paskaitų, nagrinėjančių jaunimo problemas. Šiaip savo praktiniame veikime Klubas vengia visų tų sričių, kurias yra numatę savo veikimo programose kitos veikiančios organizacijos.

ŽYMŪS ŽMONĖS PAŠTO ŽENKLUOSE

ANT. BERNOTAS, Waterbury, Conn.

V. BERLYNAS išleido 10 pfenigių pašto ženklą pagerbimui Ottmar Mergenthaler (1854 — 1899), spausdinimo mašinos — linotipo išradėjui. Mergenthaleris buvo gimęs Berlyne, bet vėliau gyveno Amerikoje, kur ir savo mašiną išrado. Pašto ženklo piešinyje matome išradėjo atvaizdą ir jo išrastąją mašiną.

ČEKOSLOVAKIJA išleido 3 pašto ženklų seriją su savo žymiausių kompozitorių atvaizdais. 30 helerių ženkle yra komp. Antonin Dvoržak (1841 — 1904); jis pažįstamas visame pasaulyje savo šokiais, kamerinės muzikos kūriniais, oratorija "Stabat Mater", operomis ir kt. 40 h. ženkle yra Leoš Janaček (1854 — 1928), kūręs daugiausia naudodamasis čekų liaudies motyvais, bet nedaug teišgarsėjęs už savo tėvynės ribų. 60 h. ženkle matome pasaulinio garso kompozitorių Bedrich Smetaną (1824 — 1884), sukūrusį daugelį kompozicijų ir operų: jo opera "Parduotoji Nuotaka" buvo statoma ir Kaune Valst. Teatre.

ITALIJA išleido 2 p. ženklus 25 ir 60 lirų vertės pagerbimui savo garsaus keliauninko ir atradėjo Marco Polo (apie 1234 — 1324). Polo su savo tėvu ir dėde buvo pirmieji europiečiai, apkeliavę Kiniją ir kitus Tol. Rytų kraštus. Prekybos tikslais jie išvyko iš Acre (Palestinoje) ir vyko per Persiją, pro Amu-Dariją, Pamiro kalnus, Gobi dykumą, Sinkiangą ir Mongoliją, kur prie mongolų imperatoriaus Kublai Kahno keliolika metų išbuvo augštais valdininkais, vėliau grįžo jūromis iki Persijos. Sugrįžęs į savo gimtąją Veneciją, Marco Polo savo keliones smulkiai aprašė ir jo knyga tais laikais buvo vienintelis šaltinis apie tuos kraštus. Ženklo piešinyje matome Marco Polo atvaizdą, anapus jo — jo kelionių žemėlapį, kairėje pusėje — sparnuotą liūtą iš Marco Polo aikštės Venecijoje, dešinėje pusėje — kinų drakoną. Kairėje šone įrašas: "Pax Tibi, Marce", dešinėje — įrašas kinų kalba: Europa ir Azija susijungusios sudaro dvi to paties brangakmenio dalis".

PERSIJA išleido 5 primokamų pašto ženklų seriją, skirtą garsaus senovės arabų filosofo Avicennos kapo paminklui atstatyti. Avicenna (Ibn-Sina, 980 — 1937) yra gimęs Bucharoje, dabart. Rusijos Azijoje, vėliau gyvenęs Hamadane, į pietus nuo Teherano, Persijoje. Jis yra parašęs apie 100 veikalų iš logikos, teologijos, filosofijos, medicinos ir matematikos sričių. 50+25 dinarų ženkle matome Hamadano miesto vaizdą. 1+½ rialo ženkle yra Avicennos atvaizdas. 2½+1¼ r. ženkle yra bokštas, kuris sudarys paminklo dalį. 5+2½ r. ženkle matome senąjį, jau sugriuvusį kapo paminklą. 10+5 r. ženkle parodytas naujojo, didingo monumento projektas, kurio pastatymui dabar renkamos lėšos.

SOV. SĄJUNGA, rusų rašytojo ir dramaturgo Antano Čechovo (1860 — 1904) 50 m. mirties sukaktuvių proga išleido 40 kapeikų p. ženklą su jo atvaizdu. Ženkle matome Čechovą, sėdintį sode pintinėje kėdėje, kalnų fone. Jo dramos veikalas "Vyšnių sodas" išleistas lietuviškai ir buvo statomas Lietuvos teatruose. — 150 m. proga nuo kompozitoriaus Michail Glinkos (1804 — 1857) gimimo, išleista 2 p. ženklų serija. Glinka kūrė daugiausia remdamasis rusų liaudies melodijomis ir tautosakos motyvais, parašė kelias operas ir daug overtiurų, kamerinės muzikos kūrinių ir dainų. 40 kap. ženkle matome Glinkos atvaizdą. 60 kap. ženkle — komp. Glinka skambina fortepionu, o poetai Puškinas ir Žukovskis klausosi.

SUOMIJA išleido 25 markių p. ženklą pagerbimui savo žymaus dailininko Albert Edelfelt (1854 — 1905), kuris savo paveiksluose daugiausia vaizdavo suomių žmonių gyvenimą ir krašto vaizdus. Ženklo piešinyje matome vieną jo paveikslą, kur tėvas, motina ir duktė, pasiėmę įvairius gelbėjimo įrankius, pajūriu skuba gelbėti nelaimės ištiktuosius.

USA, pakeisdama nuo 1938 m. apyvartoje esančią paprastų pašto ženklų seriją (su prezidentų atvaizdais), leidžia naują seriją su naujais piešiniais. Jau pasirodė šie ženklai: 1 centas su prez. George Washingtono atvaizdu (žalias), 2 c. su prez. Thomas Jeffersono atvaizdu (raudonas), 3 c. su Laisvės Statula ir virš jos įrašu: "In God we Trust" (violetinis) ir 8 c. toks pat, kaip 3 c., tik dvispalvis — mėlyna, raudona. Kiti ženklai seks netolimoje ateityje. Viso šioje serijoje numatoma išleisti 18 p. ženklų. — Be to, pagerbimui George Eastman (1854 — 1932) išleistas 3 c. p. ženklas su jo atvaizdu. Eastman buvo žymus Amerikos išradėjas fotografijos srityje (išrado naujus būdus gaminti foto stiklus ir plokšteles, išrado roll-filmą ir jai kamerą "Kodak", buvo žinomojo foto koncerno Eastman Kodak Company Rochesteryje, N.Y. dalininkas) ir žymus filantropas, įvairioms mokslo įstaigoms ir institutams išleidęs apie 75 mil. dolerių.

KNYGA, KURI VISADA ĮDOMI IR NESENSTA

Tai Juozo Švaisto

AUKSO KIRVIS

Šioje knygoje gražios mūsų žmonių pasakos, su paveikslais. Jas mielai skaito ir suaugę ir jaunieji. Labai tinka lietuvių kalbos pamokoms. Iš viso 73 pasakos. Kaina $2.50. Platintojams didelė nuolaida.

Užsakymus kartu su pinigais siųskite:

"DRAUGAS"

2334 So. Oakley Ave.

Chicago 8, Illinois

FRONCZAK HARDWARE

2606 W. 47th ST. VI. 7-3138

—PLUMBING & ELEKTROS REIKMENYS.

—ĮGALIOTI ATSTOVAI ELLIOTT DAŽŲ

—PILNAS PASIRINKIMAS ELEKTRINIŲ ĮRANKIŲ.

Geriausiai atliekamas darbas

PILNAS SHEET METAL DARBAS

Air-Conditioning —— Aptarnavimas
Komercinis — Industrinis
— Rezidencinis

Be jokio įsipareigojimo, apskaičiavimai nemokamai.

Reeder Sheet Metal Co.

4518 W. 63rd St. POrtsmouth 7-9160

KRONIKA

● **Šimtas metų nuo kun. Aleksandro Burbos gimimo.** Amerikos lietuviuose yra daug nusipelnęs kultūrininkas kun. Aleksandras Burba. Jis buvo gimęs 1854 m. spalio 30 d., taigi šiemet sueis 100 metų nuo jo gimimo. Tai buvo energingas visuomenininkas, rašytojas, laikraštininkas. Eilėraščius rašyti pradėjo jau Vilniaus kunigų seminarijoje, kurią baigęs 1882 m. buvo įšventintas kunigu. Paskirtas į Žąslius ten greit įvedė lietuviškus pamokslus ir giedojimą, rinko tautosaką. Dvarininkų įskųstas buvo iškeltas į Vidiškių filiją. Vėliau tapęs Labanoro klebonu už lietuviškos spaudos platinimą uždarytas į Gardino vienuolyną, kur sukūrė visą eilę lietuviškų dalykų. Bendradarbiavo "Aušroje". Lėšomis rėmė "Varpą". Nuolat lenkų skundžiamas, rusų policijos persekiojamas jis išvyko į JAV. Iš pradžių buvo Shenandoah, Pa., parapijoje, vėliau — Plymouthe, Pa., kur sukūrė lietuvių parapiją ir jos klebonu išbuvo iki mirties. Kiek tik galėdamas ir kitose lietuvių kolonijose vedė akciją, kad lietuviai sudarytų atskiras nuo lenkų parapijas. Kaip rašo Liet. Enciklopedija: "Gyvuoju ir spausdintuoju žodžiu agituodamas, kun. Burba 1890 — 1893 m. atskyrė Amerikos lietuvius nuo lenkų, paskelbė juos atskira tauta, kuri nuo to meto pradėjo savarankiškai dalyvauti Amerikos, ir Lietuvos gyvenime". Kaikurį laiką buvo SLA pirmininkas, rėmė lėšomis Joną Šliupą, bestudijuojantį mediciną; bendradarbiavo — Vienybėje, Bostono Lietuvių Laikraštyje, Garse, Tėvynėje, Viltyje. Keletą metų tvarkė Vienybę, pats leido Valtį. Pasirūpino išleisti Daukanto "Būdą", "Lietuvos istoriją", su kun. Miluku išleido "Donelaičio raštus". Po jo mirties buvo išleisti jo "Prozaiški raštai". Mirė Plymouthe, Pa., 1898 m. kovo 27 d.

● **Dr. P. Joniko** studija "Mūsų pavardės ir jų atsiradimas" išėjo atskira knygute, turinčia 38 puslapius. Aprašoma lietuvių pavardžių raida, svetinimas, Amerikos lietuvių pavardės, svetimosios pavardės, pavardžių rūšys, tėvavardinės pavardės, krikštavardinės pavardės, pravardės, pravardžių aiškinimas bei rūšiavimas, lietuvių pavardės kitose tautose. Į šį leidinį autorius, be savo gausios patirties ir studijų, sudėjo surinktus prof. V. Biržiškos, prof. K. Būgos, W. Fenzlau, K. Jablonskio, A. Leskien, prof. A. Salio, prof. A. Senno, R. Trautmano surinktus duomenis. Veikalas įdomus kiekvienam lietuviui.

● **Lietuviškos muzikos** srityje nemažai yra nusipelniusi šv. Cecilijos draugija, nuo kurios įsteigimo šiemet sueina 30 metų.

Rašytojų suvažiavimo rezoliucijos

Visuotinio Lietuvių Rašytojų Dr-jos narių susirinkimo, įvykusio Chicagoje 1954.IX.26, priimti šie nutarimai:

1. Mūsų tautinio išlikimo pagrindinė priemonė yra lietuviškoji knyga. Deja, net ir šiais lietuviškos spaudos iškovojimo sukakties metais knygos skaitytojų skaičius žymiai mažėja. Kiekvieno lietuvio pareiga pačiam pirkti ir propaguoti lietuviškų knygų pirkimą.

2. Visuomenė raginama prenumeruoti didžiojo mūsų klasiko Vinco Krėvės raštus, tuo sudarant galimybę jiems užtikrintai pasirodyti.

3. Knygų leidėjai prašomi neleisti menkaverčių knygų, kurios ir skaitytoją atbaido, ir smukdo mūsų literatūrą.

4. Atkreipiamas Lietuvių Enciklopedijos redakcijos dėmesys, kad būtų apdairiai tvarkomas literatūros skyrius ir plačiau aptariami lietuvių literatūros kūrėjai bei kūriniai.

5. Lietuviškieji veiksniai prašomi, bendradarbiaudami su LRD, nedelsiant pasirūpinti mūsų žymiųjų veikalų ir lietuvių literatūros istorijos išleidimu.

6. Turint galvoje jaunosios kartos svarbą lietuvybei išlaikyti, kolegos rašytojai skatinami duoti tinkamų kūrinių jaunimui, o tėvai prašomi aprūpinti vaikus visa negausia mūsų jaunimo literatūra.

7. Rašytojai kviečiami palaikyti tarpusavio santykių nuoširdumą ir kolegiškumo dvasią.

FABER HARDWARE

2425 S. WESTERN

VI. 7-6664.

- HARDWARE
- ELLIOT DAŽAI
- ĮRANKIAI
- STIKLAS
- ELEKTROS IR PLUMBING REIKMENOS.

DABAR ATIDARYTA

55th ST. MAISTO KRAUTUVĖ

Member of Grocerland Co-op.

Žemos kainos kasdieną. — Maisto produktai, "choice" mėsos, šviežios daržovės, vaisiai kasdien. Atdara šiokiadieniais 9 v. r. iki 6 v. v. Penkt. 9 v. r. iki 9 v. v. Mes pristatome. Šaukite HEmlock 4-6387

2815 W. 55th St.

HAVEN OF REST NURSING HOME

Sveikstantiems ligoniams ir senyvėms. Ambulatory ir lovoje gulintiems ligoniams 24 val. priežiūra.

Kainos — $125—$150 į mėn. Kasdieninis New York Central traukinių susisiekimas.

References: Rev. F. Z. Hazen, C.S.V., Pastor St. Mary, Beaverville

ST. MARY'S HOSPITAL

KANKAKEE, ILL.

Beaverville, Ill. Licensed Phone 31

DO—DECA

combats the common causes of

- TIREDNESS
- RUN DOWN HEALTH
- BLOOD DEFICIENCIES
- LACK OF ENERGY

Medical science has proven, beyond a doubt, that a proper balance of vitamins and minerals is the greatest single contributing factor in RETAINING or REGAINING your health. The common symptons of inadequate body nutrition is tiredness, lack of energy, pale complexion and flabbiness. Let DO-DECA help you! Do-Deca capsules are compounded from a formula now in general use by doctors and hospitals throughout the country. Twelve of the most essential vitamins and minerals go into every capsule including B12, the expensive "vitality vitamin". A single capsule before meals daily will supply your needs.

★★★

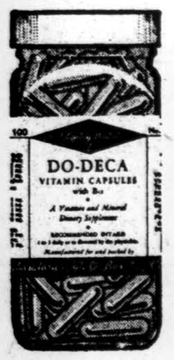

Send for DO-DECA today! Sold by Stanley Pawol Laboratory exclusively. Bottle of 50, $3.50. Bottle of 100, $6.50. CUT OUT AND MAIL TODAY!

STANLEY PAWOL LABORATORY
Box 7, Clovis, New Mexico
Please send me the following number of DO-DECA Vitamin and Mineral Capsules:
( ) Bottle (s) of 50 $3.50 each ( ) Bottle (s) of 100 $6.50 each
NAME .....
ADDRESS .....
CITY ..... STATE .....
Send Check or Money Order (No C.O.D. Please)
Postage Paid By Stanley Pawol Laboratory.

FOR YOUR DEEP FREEZE

YOUR MEAT SUPPLY OF U.S. GOVT. GRADED CHOICE MEATS

FOR ONLY $21.26 PER MONTH

COMPLETE LINE OF BEEF, PORK, VEAL, LAMB, CHICKENS, FROZEN VEGETABLES, FISH and ICE CREAM

COME IN AND SEE US ● WE FINANCE

FRANKLIN MEAT PACKING CO.

FREE DELIVERY WITHIN 25 MILES

Open Sundays from 4 P.M. to 9 P. M.

9860 W. Grand Ave. Franklin Park

Phone GLadstone 5-3012

REFINANCE

AUTOMOBILIO MOKESČIAI

Jei jūsų dabartinis mokestis yra per augštas, leiskite Drovers perfinansuoti jūsų automobilį žemomis mokėjimo sąlygomis.

yra lengva bendradarbiauti su DROVERS

The Drovers Banks

47th Street & Ashland Avenue YArds 7-7000

...OUR 71st YEAR

Naujas Lietuvos žemėlapis

PROF. STEPONAS KOLUPAILA, Notre Dame

Lietuvių Enciklopedija, kuri sėkmingai spausdina ketvirtąjį tomą, rimtai ruošiasi prie sunkiausio uždavinio — tomo, kuris ištisai bus paskirtas tik Lietuvai. Jis pasirodys 1956 metais, tačiau darbas jau pradėtas. To tomo priedas bus Lietuvos žemėlapis, redaguojamas a. plk. J. Andriaus. Šį pavasarį skaitėm redaktoriaus kvietimą ir trumpą naujo žemėlapio aptarimą. Tasai žemėlapis bus labai naudingas kiekvienam lietuviui, ne vien L. Enciklopedijos ėmėjams. Jis bus reikalingas ir kitur, plačiame pasaulyje. Be labai menkučio žemėlapio, kurį tremtyje išleido J. Norvaiša Weilheim-Tecke bene 1948 metais, jokio kito kaip ir neturime. Svetimi žemėlapiai turi daug trūkumų: jų leidėjai teisinasi neturį geresnių pagrindinių žemėlapių, ir mūsų reikalai nuo to kenčia.

Naujo žemėlapio iniciatyva priklauso mūsų politinams veiksniams, kurie turėjo savo specifinius tikslus, daugiausia įvairias politines sienas. Dėl tos priežasties žemėlapio ribos daugiau nustumtos į Vakarus, toli už Karaliaučiaus. Taip pat dėl to žemėlapis turės būti smulkesnės skalės, 1:500,000 (5 kilometrai viename centimetre, arba 7.9 mylių viename colyje).

Ankstyvesnieji žemėlapiai

Visiems, kurie turės žemėlapį ir juo naudosis, labai svarbu, kad jis būtų kiek galima geresnis, tobulesnis ir pilnesnis. Žemėlapį paruošti ir išleisti yra didelis dalykas, daugelio metų darbo vaisius. Nenuostabu, kad žemėlapiuose pasitaiko klaidų ir netikslumų. Ir visi Lietuvos žemėlapiai nebuvo laisvi nuo trūkumų. Vieni jie buvo ruošiami gero noro patriotų (Balutis, Macijauskas, Matulionis), neturint medžiagos ir priemonių, kiti leidžiami svetimųjų (Oželis, Mortensen). Nepriklausomoje Lietuvoje turėjome sieninį žemėlapį mokykloms, kurį leido Spaudos Fondas, Kelių žemėlapį, įvairius vadovėlių žemėlapius. Rimčiausias buvo K. Topografijos Skyriaus 1:400,000 Lietuvos žemėlapis: tai buvo pirmas specialistų paruoštas darbas. Tasai skyrius leido tikslius 1:100,000 žemėlapius, paremtus naujais matavimais vietoje ir oro nuotraukomis iš lėktuvo. Suskubta paruošti ir išleisti 44 lapai, maždaug pusė viso ploto.

Pasitaikiusieji apsirikimai

Kaikuriuose tų žemėlapių pastaikė apsirikimų, kurie buvo kartojami kitų leidėjų. Todėl Anykščiai vis būdavo pažymėti dešiniajame Šventosios krante, o Seredžius — kairiajame Dubysos krante, Nemakščių ir Vidūklių geležinkelių stotys būdavo žymėtos priešingai. Ypač daug netikslumų būdavo vietovardžiuose, iš dalies dėl to, kad jie nebuvo sutvarkyti. Daug metų kraipė Lietuvos vietovardžius svetimieji, daug buvo svetimų vardų, visokių Preobraženskų, Pskovo Slabadų, Blogoslavenstvų, Zorgenfrejų... Per keliolika metų nepavyko vietovardžių sutvarkyti ir jų sąrašo išleisti. Tos klaidos neišvengė nė Karo Topografijos skyrius, kurio pagrindiniame 1:100,000 žemėlapyje matome tokias keistenybes, kaip: Kvederna, Krekena, Levena, Aukšdvaris, Imstrė, Gelvankai, Kavalys... ir Ir vieno kalno augštis nurodytas 413.9 metrų, 300 metrų perdaug!

Naujos pastangos

Taigi, dėkime pastangų, kad naujas žemėlapis būtų geresnis. Geriau palaukime keletą mėnesių, kol viskas bus patikrinta. Tam tikslui neseniai buvo suvažiavę į Clevelandą žymiausi mūsų kalbininkai ir Enciklopedi jos redaktoriai. Prof. A. Salys paruošė Lietuvos vietovardžių sąrašą, be savo patyrimo dar turėdamas prieinamą turtingą lituanistinę biblioteką. Sąrašas buvo svarstytas ir tobulintas. Daug klausimų su kaimynų vietovardžių transkripcija, kuri sukėlė daug ginčų. Redakcija manė dėti vietovardžius už politinių Lietuvos ribų tos valstybės transkripcijoje, kurį šiuo metu ten valdo. Nuo šito atsisakyta. Tačiau numatyta Latvijoje dėti latviškus vietovardžius, išskyrus įprastus lietuviškus. Rytprūsiuose atstatyti visus prūsų vietovardžius. Blogiausia Gudijoje, už 1920 metų su SSSR nustatytos sienos: ten vietovardžiai bus... lenkiški. Nieko neturime prieš lenkų vardus Lenkijoje, išskyrus Varšuvą, Balstogę, Naugarduką.

Upių ir ežerų vardai

Man, hidrografijos skyriaus redaktoriui, pirmoje eilėje rūpi upių ir ežerų vardai. Prof. K. Būga įrodė, kad hidrografiniai vardai yra seniausi ir tikriausi, jie išsilaiko per keletą žmonių generacijų. Lietuviški hidrografiniai vardai siekia Dniepro vidurupį, centrinę Rusiją (Upa, Nara, Sura...). Ar dera mums vadinti Lietuvos žemėlapyje Gulbiją Gulbejca, Palvę Polovica, Jaurą Podjaworka, Ščėrą Szczara, Jaršę Jarszewa, Maučėdį Molczadz, Indrą Indrica, Juodupį Czarna?

Clevelando pasitarimas pritarė pasiūlymui rašyti žemėlapyje ežerų ir kalnų vardus vardinėnke. Kitaip svetimieji nesupranta kilmininko ir rašo Ilgio Lake, Luodzio-See... Todėl matysime: Medvėgalis, Šatrija, Rambynas, Alaušas, Amalvas, Avilys, Asavas... Yra neaiškumų su tais vardais, kuriuos žmonės primiršo, ir dažnai ežerą vadina pagal miestelį ar kaimą. Balninkų gyventojas prisieks, kad jo ežeras vadinasi Balninkų, o ne Alaušas, nors gretimo Paalaušių kaimo gyventojai būtų kitos nuomonės! Tas pat su Antanašės kaimu ir Našio ežeru. Netoli Vilkaviškio yra du ežerai, gyventojų vadinami Paežerių ežerais, todėl, kad ties vienu ir kitu yra po Paežerį. Vieną tų ežerų pavyko išaiškinti ir "išversti į lietuvių kalbą": tai Gulbinas, iš kurio teka Gulbė į Šešupę. Gal kas iš gerbiamų Vilkaviškiečių prisimintų kito "Paežerių ežero" vardą ir apgintų jo garbę. Beje, ar nevertėtų vieną kartą Vilkaviškį sulietuvinti į Vilkaujiškį, nuo gretimos Vilkaujos upės? Prisiminkime, kaip buvo mėginta Ukmergę pataisyti į senoviškes ne Vilkmergę. O Amerikoje kai kas Zarasus dar tebevadina Ežerėnais!

Vietovardžiams patikslinti turime vieną gerą šaltinį — mūsų senesnės kartos atmintį. Prof. J. Balys rado čia žmones su nepaprasta atmintimi ir patyrimu. Gal jie neatsisakys praturtinti ir mūsų naująjį žemėlapį? Kai gausime naują sąrašą, paskelbsime spaudoje netikrus ar abejotinus vardus ir prašysime patarimų.

KRONIKA

● **V. Jonuškaitės lietuviškų dainų plokštelės.** Giminėms remiant, netrukus į pasaulį išeina visa serija mūsų žymios dainininkės — V. Jonuškaitės — plokštelių. Solistės čia apsiribota lietuviška dainos literatūra. Įdomu pažymėti, kad šios plokštelės buvo pagamintos artimai bendradarbiaujant senajam V. Jonuškaitės koncertų partneriui: kompozitoriui Vl. Jakubėnui. Chicagoje jam akompanuojant buvo įdainuotos trys plokštelės iš kompozitorių sukurtų dainų. Kitas, iš liaudies dainų susidedantis pluoštas buvo Vl. Jakubėno aranžuotas stygų kvartetui, klarnetui ir fortepijonui ir įdainuotas New Yorke. Plokštelės gaminamos RCA firmos ir leidžiamos per J. Karvelio firmą.

Įamžinimas pakaus mūsų solistės lietuviškų dainų išpildymo reikia laikyti žymiu mūsų kultūrinio gyvenimo įvykiu, tuo labiau, kad į šių dainų seriją įeina mūsų žymiausių kompozitorių: St. Šimkaus, A. Kačanausko, J. Gruodžio, K. V. Banaičio, Vl. Jakubėno, A. Račiūno, G. Gudauskienės ir kit. komponuotos dainos ar liaudies dainų harmonizacijos. Reikia giliai pagerbti V. Jonuškaitės Chicagoje gyvenančių giminių Antano ir Kazimieros Petrulių iniciatyrinio žygio, negailint didelių išlaidų, kurios tik per ilgesnį laiką tegalės būti grąžintos. Reikia tikėtis, kad mūsų visuomenė, šioms plokštelėms pasirodžius irgi pakankamai atsišauks, remdama šį kultūrinį žygį ir kiekviena lietuviška šeima, turinti pateféną, įsigys šį mūsų meniško dainavimo ir vokalinės literatūros paminklą **(V. J.)**

● **Miškininkų žodyną,** kuris apims apie 5.000 terminų, išvers tų taip pat į anglų ir vokiečių k., šešių specialistų komisija žada baigti ateinančiais metais.

● **Lietuvos rašytojai — tik išpartinio aktyvo.** Vadinama Visasąjunginė Sovietų Rašytojų draugija šiais metais ruošiasi antrajam visuotiniam Sovietų rašytojų suvažiavimui. Ryšium su tuo suvažiavimu sovietinėse respublikose vyksta naujų talentų jieškojimas". Kaip šį jieškojimą vykdyti, nurodo Sovietų Rašytojų sąjungos pirmininko Tichonovo išleista instrukcija.

Pagal Tichonovo instrukciją, naujų talentų reikią jieškoti kolchozų ir fabrikų partinių aktyvistų tarpe. Nepartiniai nelaikomi tinkamais kandidatais į sovietinius rašytojus. Toliau nurodoma ir kokie žanrai pirmoj eilėj sovietinei literatūrai reikalingi — pirmenybė teikiama ne poezijai, bet prozai. Rašytojai turį daugiau susidomėti politiniu partiniu auklėjimu bei valstybės uždaviniais ir rašyti romanus iš kolchozų, bei fabrikų gyvenimo. Juose turi būti skatinami į socialistines lenktynes, darbo drausmės didinimą bei politinį budrumą. Vilniuje gautoje Lietuvos rašytojams instrukcijoje rašoma: "LTSR rašytojai yra pašaukti sistemingai kovai su nukrypimais nuo socialistinės tikrovės principų. Rašytojai turi stropiai ir griežtai laikytis komunistų partijos aktualių politinių ir ūkinių uždavinių. Lietuvos rašytojai turi vengti nihilizmo ir buržuazinio nacionalizmo".

Ši instrukcija Lietuvoje jau pradedama vykdyti. Sovietinių Lietuvos rašytojų pirmininkas Šimkus rugp. mėnesį jauniesiems rašytojams davė tokių nurodymų: "Romanų temos turi būti plačiai pasirenkamos iš mūsų kolūkiečių ir MTS (mašinų traktorių stočių) gyvenimo: kiaulių šėrimo pirmūnės, karvių melžėjos, kombainieriai ir traktoristai — tai aktualiausios šios dienos temos." Tie rašytojai paprastai vadinami romanopiscais, ligi minėti suvažiavimo įpareigojami parašyti pagal Maskvos skonį bent keletą naujų romanų.

● **Seka tremtinių ir emigrantų gyvenimą Vakaruose. Vilnius — (LAIC)** — Pastaruoju laiku pastebėtas ypatingas Sovietų dėmesio atkreipimas į pavergtų kraštų tremtinių ir emigrantų gyvenimą bei veiklą vakaruose. Šią vasarą Maskvoje įvyko vadinamų "Agitatoriaus Bloknotų" redaktorių suvažiavimas. (Agitatoriaus Bloknotas" tai agitacijos propagandos kadrų reikalams skiriamas laikraštis; jų leidžiama visose sovietinėse respublikose). Tame suvažiavime nutarta sovietinę spaudą aprūpinti žiniomis iš tremtinių ir emigrantų gyvenimo Vakaruose. Šiam reikalui Vilniuje komunistų partijos agitacijos — propagandos kadrų reikalams leidžiamas "Agitatoriaus Bloknotas" iš Maskvos aprūpinamas atitinkamai iš užsienio lietuvių spaudos parinktomis iškarpomis bei ištraukomis. Į šį darbą taip pat įkinkytas ir Lietuvos Istorijos institutas Vilniuje. Šią vasarą jis pradėjo rinkti ir tyrinėti "lietuvių emigracijos JAV istorinę medžiagą". Tiems darbams vadovauja rusai Koniuchov ir Obručnikov. Iš ten dirbančių lietuvių kal kas žinomi Jurginis ir Bražiškis. Medžiaga renkama per "korespondentus" JAV.

J. A. V-bių pilietis turi pirmenybę darbą gaut

Ar jau turite įsigiję vadovėlį—

KAIP PASIRUOŠTI J. A. V. PILIETYBEI

Jei neturite, pasiskubinkite įsigyti, nes jau baigiama parduoti laida. Tekstą peržiūrėjo teisėjas **Alfonse F. Wells.** Spaudai parengė **Pr. Šulaitis.** Anglų ir lietuvių kalbomis patiekti klausimai ir atsakymai, kuriuos klausinėja teisėjai per pilietybės egzaminus. Toliau seka plati informacija kur reikia kreiptis, ir kiek mokėti norint įsigyti JAV pilietybės dokumentus, nurodyti Naturalizacijos įstaigų adresai ir kitos reikalingos žinios. Leidinio kaina 60 centų.

Pinigus su užsakymais siųsti: "Draugas" 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8. Ill.

MOVING ----- MOVING
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
Ilgų metų patyrimas. — Pigus sąžiningas patarnavimas. Nauji dideli sunkvežimiai. — Patobulinti perkraustymo įrankiai, kaip patys sunkvežimiai, taip ir jūsų perkraustomi baldai yra apdrausti — inšiurinti
J. NAUJOKAITIS 2022 W. 69th St., Chicago, Ill. Telef. WAlbrook 5-9209

Be poetų nebūtų gėlių — būtų tik šakniavaisiai.
Galima klausti, ar idiliška bei skambi lyrika gali iš viso derintis su mūsų laikais, kurie yra toki triukšmingi, skubūs ir pilni rūpesčių. Tiesa, kad dabartinė žmonija yra pasinešusi į išorę. Bet tai nėra joks klausimo sprendimas. Sveika ji eina tik iš vidaus. Tyro džiaugsmo ir žodžio paklausa liks amžinai. Mūsų nepaprastos mintys ir kilnūs jausmai dažniausiai yra apnešami gyvenimo pareigų dulkių, nuovargio ir susierzinimo. Tačiau širdis visuomet rusena. Ji visuomet yra pasiruošusi kilnesniam jausmui. Poetas ją vėl suvirpina, primena senas dienas, grožį, meilę, draugystę...
Mūsų nuotaikai pakelti nėra reikalo griebtis nuduoto džiaugsmo. Gražiausi, kilniausi ir garbingi jausmai to nereikalingi. Maži, seni vos ne vos ryškūs dalykai gali būti priežastis kitos mūsų nuotaikos ir tyro džiaugsmo antplūdžio. Poetas pažvelgia į visus dalykus naujai, kūdikio akimis ir atveria mums jų grožį bei prasmę. Be poetų nebūtų gėlių, būtų tik šakniavaisiai.
Lietuvių Poezijos Antologija
sudarė **J. Aistis** ir **A. Vaičiulaitis,** 102 poetų atvaizdai kreidinėje popieriuje. Dail. A. Varno viršelis ir iliustracijos, 392 pusl., kietai rište. Kaina 6 dol.
Į šiuos lakštus susirinko visa dainuojanti mūsų tauta. . . Tai yra veikalas, kurio pasigedome jau Nepriklausomybės metais. Jis nusipelno, kad būtų kiekvieno kultūringo lietuvio pačių rinktiniausių knygų skaičiuje.
Užsakymus su pinigais siųskite:
"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Ave.
Chicago 8, Ill.

Idomiausias romanas!
★
Gyva intriga ir šiurpūs įvykiai, išsamiai pavaizduotas bolševikinis gyvenimas Lietuvoje, dail. V. K. Jonyno 16 originalių iliustracijų.
Abi dalys vienoje knygoje 448 psl. — tik $4.00
J. GLIAUDA
ORA PRO NOBIS
PREMIJUOTAS ROMANAS
Užsakymus siųsti:
"DRAUGAS"
2334 So. Oakley Avenue
Chicago 8, Illinois

SPECIALUS NUPIGINIMAS !
ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.
2310 WEST ROOSEVELT ROAD Telef. SEeley 3-4711
Gausite dar specialią dovaną, jei paminėsite, kad šį skelbimą matėte "Draugo"

11 dalių miegamojo baldai tik už $149.00
Pasinaudokite šia reta proga, nebrangiai įsigyti miegamojo visą apstatymą įskaitant matracus ir spyruokles.
Atdara sekm. nuo 11 iki 5 v. vak.
Užeikite į
LIETUVIŲ KRAUTUVĘ

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3% on savings
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 5-1083
B. R. PIETKIEWICZ PRES.

"PASKAMBINKIT PRIESPIET — ATVAŽIUOSIM POPIET"
TELEVIZIJOS, RADIO, PATEFONŲ TAISYMAS
JONAS GRADINSKAS
J. G. Television, 944 W. 35th Pl.
Telefonas FRontier 6-1998
Pas lietuvį — ir geriau ir pigiau!

CONRAD'AS—FOTOGRAFAS
(Lietuvis)

Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė—vestuvės. Jaunavedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžiningas ir gražiai atliktas darbas.
414 WEST 63rd STREET
Tel. ENg. 4-5883 arba ENg. 4-5840

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas
6930 S. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

WELCOME, SAVER!
Smulkūs ir stambūs taupytojai vienodai prašomi atsilankyti prie mūsų langelio. Jūs galite pasirinkti taupymo sistemą ir visada rasite draugiškus žmones, pasiruošiusius jums patarnauti. Santaupos apdraustos iki $10,000. Dideli dividendai mokami 2 kartus į metus.
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 SO. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILLINOIS
Telef.: HAymarket 1-2028
Valandos: Pirmad., antrad. ir penktad. nuo 9 ryto iki 4 val. vak. Ketvirtad. nuo 9 ryto iki 8 vak. Trečiad. uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 valandos po pietų.

SEGHETTI TRAVEL BUREAU
2451 S. Oakley Ave. — Tel. YArds 7-3278
MES PARŪPINAME KELIONES: Lėktuvais — Geležinkeliais — Autobusais — Laivais.

Taipgi parūpiname bilietus, viešbučius ir sutvarkome visus su kelione surištus dalykus. TURIME LIETUVIŲ SKYRIŲ Pildome afidevitus. Keliones planokite iš anksto kitiems metams. Anksčiau užsisakykite bilietus kaip lėktuvais taip ir laivais, tai būsite tikri, kad tikrai gausite vietas. Pirkdami bilietus pas mus nemokėsite brangiau ir išvengsite laiko sutrukdymo, nes nereikės lankytis nei į geležkelio stotį ar aerodromą, nes visa tai atliksite vienoje vietoje — PAS MUS.

LIETUVIŠKA GASOLINO STOTIS
IR AUTOMOBILIŲ TAISYMAS
ATIDARYTA 24 VAL. PAROJE.
5759 So. Western Ave. Tel. REpublic 7-9533
VILKIKAS (TOW TRUCK).
Shell benzinas. Atliekami generaliniai remontai motorams, stabdžiams, transmisijoms, keičiamos dalys; be to visi lyginimo ir dažymo darbai.
Prityrę ir sąžiningi mechanikai atliks darbus greitai, sąžiningai ir pigiau nei bet kitur. Įmonėje dirba ir patys savininkai.
Įmonės savininkai: **A. Adomėnas, V. Kozica, V. Paalksnis**

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!
Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS and LOAN !
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS, Sec'y
OFISO VALANDOS:
Pirmad., antrad., penktad ir šeštad. 9 v. ryto iki 4:30 p. p
Trečiad. 9 ryto iki 12 v. d.
Ketvirtad. 9 ryto iki 8 vak.

DU KUNIGAI EKRANE

J. SAV., Italija

Parodyti kunigą filme nėra lengvas dalykas, o juo labiau iškunigį. "Iškunigio" vardu netrukus Europos ekranuose pasirodys filmas gamintas Prancūzijoje, kurio tačiau baisi ir žiauri istorija baigiasi kunigystės išaugštinimu, nes vyriausias tos istorijos asmuo, nepaisant visako, vis tik yra "sacerdos in aeternum".

Įvykis prasideda 1945 m. balandžio mėnesį vienoje koncentracijos stovykloje. Tenai, skurdžiame barake, susitinka jaunas leitenantas, vos tik išleistas iš ligoninės, dar gerai neapgydęs žaizdų, gautų kovos lauke, Gerardas Lacassagne ir 45 metų amžiaus Sorbonos universiteto profesorius, autorius garsių veikalų, didelis bažnyčios priešas, Mauricijus Morand, internuotas toje pat stovykloje nuo 1940 metų.

Paskutinis patarnavimas mirštančiam

Vieną sekmadienio rytą kunigas, kuris laikė stovykloje mišias, pakylėjimo metu nualpo ir buvo nuneštas į ligoninę. Jausdamas artimą mirtį, jis maldauja kunigo, kuris jam duotų išrišimą, bet visoje stovykloje nėra kito kunigo. Valandos bėga ir mirštantysis baisiame sielvarte maldauja pagalbos, kurios jam ten esantieji negali suteikti. Tik štai, prisiartina Morand ir, pasilenkęs prie mirštančio, iškelia ranką ir duoda absoliuciją. Jaunasis Gerardas šiose dramatiškose aplinkybėse sužino, kad jo draugas yra kunigystę metęs asmuo. Tačiau jis, nors ir yra Bažnyčios dezertyras, vis tik pasilieka kunigu — sacerdos in aeternum. Tasai įvykis tiek paveikia jauną leitenantą, kad jis ryžtasi tapti kunigu, kad galėtų užimti vietą ano dezertyro — iškunigio, kuris veltui bando leitenantui aiškinti, kad jo elgesys buvo iššauktas vien tik pasigailėjimo mirštančiajam.

Leitenantas seminarijoje, sužadėtinės intrygos

Karas baigiasi ir du draugai grįžta į savo tėvynę. Morandas vėl užima profesoriaus vietą Sorbonoje, o savo namuose Pontoise rašo naują knygą, kurią pavadina "33 metai Jėzui ir 2000 metų Judui"; ten pat Morando motina, globodama savo sūnų, meldžiasi už jo atsivertimą. Gerardas Lacassagne papasakoja savo pasiryžimą tapti kunigu namiškiams ir sužieduotinei Katarinai, bet iš visų susilaukia griežto pasipriešinimo. Pagaliau namiškių pasipriešinimas yra nugalėtas ir jaunuolis gali stoti į seminariją, bet Katarina įtikina seminarijos vadovybę, kad jos sužieduotinis yra atkritėlio Morando mokinys ir draugas. Gerardas atleidžiamas iš seminarijos ir, manydamas, kad dėl to yra kaltas Morandas, vyksta su juo pasikalbėti. Susitikus kyla aštrus ginčas. Gerardas supranta, kad jis buvo apgautas, Katarina prisipažįsta prie savo kaltės, o Morandas vyksta pas seną savo draugą Troyes seminarijos rektorių ir tas priima jaunuolį į seminariją atgal.

Šiurpi scena Paryžiaus smuklėje

Gerardas nori grąžinti savo draugą į Bažnyčią. Padedamas senos Morando motinos, atostogų metu suorganizuoja bedievių pobūvį: galgi Morandas, pastebėjęs savo vienminčių moralinį kritimą, pagaliau atsipeikės ir susimąstys. Bet tas, pajutęs įžeistą savimeilę ir pasipiktinęs draugo intencijomis, nutaria atkeršyti. Jis nusiveda Gerardą į vieną smuklę ir tenai paėmęs pilną vyno indą, ištaria ant jo konsekracijos žodžius. Vyksta baisi scena. Paryžiaus smuklėje, kurioje išryškėja nuostabus kunigo elgesys, kuris nori likti ištikimas savo pašaukimui. Jaunuolis, manydamas, kad tasai vynas, ant kurio iškunigis ištarė konsekracijos žodžius, tikrai tapo Kristaus Kraujas, norėdamas apsaugoti nuo profanacijos, patsai apimtas siaubo, bando išgerti visą tą vyną. O naktinio lokalo pusgirtė publika leipsta iš juoko. Gerardas, apsaugojęs šventenybę nuo profanacijos, kaip jis išmanė jau girtas, išriša Morandą iš baisios, ką tik padarytos, nuodėmės. Tas baisiai paveikia Morandą ir jis jaučia visą savo pasielgimo bjaurumą, savo kerštо žemumą ir savo draugo, įžeisto Dievo kunigo, kilnumą.

Sekanti naktis abiem yra baisi. Morandas, negalėdamas pakęsti savo senos motinos pamokymų, jausdamas gėdą ir išdidumą, pasitraukia į purviną užkampį ir tenai imasi rašyti naują veikalą. Po kiek laiko jis gauna žinią, kad jo motina mirė badu, nes ji nenorėjo naudotis pinigais, kurie buvo gauti už parduotas sūnaus antireliginės knygas. Morandas ir vėl nori paniekinti Bažnyčią, ir palaidoja motiną civilinėmis apeigomis. Bet šis yra jau paskutinis Morando revoliucijos gestas: jis jaučiasi esąs kaltas dėl motinos mirties, ir grįžęs į savo užkampį, sėda prie naujo veikalo "Asilo dienynas".

Meilės auka ir polūžio grįžimas

Gerardas Lacassagne jau įšvęstas kunigu, gavęs vyresniųjų leidimą, vyksta aplankyti draugo. Iš pasikalbėjimo Gerardui paaiškėja, kad Morandą kankina sąžinės priekaištai. Jaunasis Gerardas visu savo jaunatvės užsidegimu įrodinėja, kad tai yra ženklas tikėjimo atgijimo, kad tai yra apostato grįžimas į Bažnyčią. Čia jis padaro psichologinę klaidą: Morandas jaučiasi įžeistas ir žiauriai reaguoja: užmiršęs, kad jaunuolis dar nėra išsigydęs karo metu gautų žaizdų, brutaliai jį sumuša. Gerardas, toji meilės auka, po kiekvieno smūgio ištaria atleidimo žodžius, bet prieš mirdamas sužino linksmą žinią, kad iškunigis nori rimtai grįžti į Bažnyčią. Morandas apkabina jau mirusį draugą, užsivelka jo sutaną ir eina pasiduoti policijai: "Esu katalikų kunigas". — Toks yra filmo turinys.

Filmo pastatymas

Leonas Joannon, filmos turinio ir pastatymo autorius, norėdamas geriausiai realizuoti savo mintį, prieš pastatymą ilgai su kompetentingais asmenimis yra svarstęs pačią temą, jos visas smulkmenas, detales ir pagaliau svarbiausiąją rolę yra pavedęs stiprios ekspresijos artistui Petrui Fresnay, kuris jau bene penktą kartą parodys kunigą ekrane. Vienas prancūzų vyskupas, kai tik sužinojo, kad sukama nepaprasto turinio ir vardo filmas, yra parašęs kun. Dewavrin, kad tasai prie filmos pridėtų atitinkamą paaiškinimą, kad taip būtų išvengta klaidingos interpretacijos.

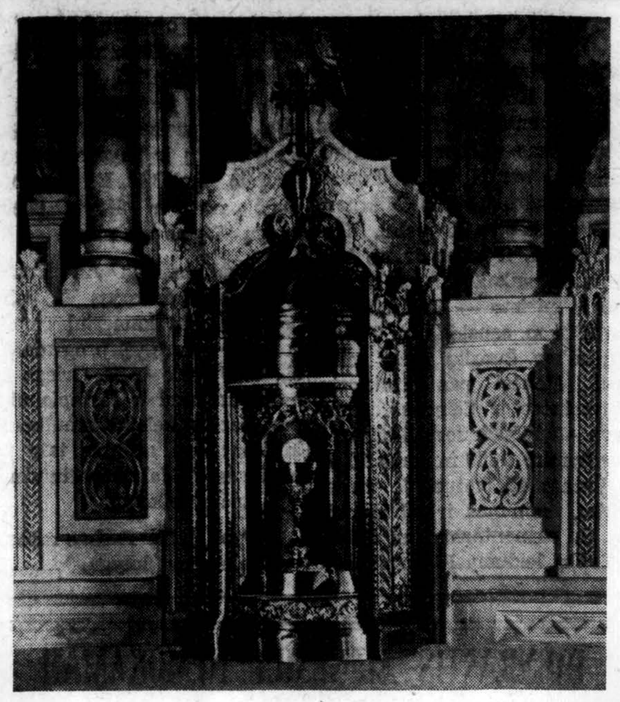

Dail. J. Subačius Jo perdaryta centrinė didžiojo altoriaus dalis Karalienės Angelų bažnyčioje Brooklyn, N.Y.

Prancūzų katalikų kino Centro direktorius kun. Dewavrin tvirtina, kad "Iškunigis" galima pavadinti kunigiškojo pašaukimo filmas ne tik dėl to, kad jame parodoma, nors ir dramatiškose ir tragiškose aplinkybėse, atrastas pašaukimas, bet ir dėl to, kad parodo jaunuolio Gerado pašaukimą, kuris gimė koncentracijos stovykloje, paro do Morandą, kuris nepaisydamas internuotųjų priešiško nusistatymo, eina suteikti mirštančiam kapelionui išrišimą. Toji drąsa ir nepaisymas nepalankios aplinkos sukrečia Gerardą, kuris vėliau sako Morandui: "Tai nebuvo eilinio žmogaus drąsa — tai buvo kunigo drąsa". Gerardo pašaukimas kilo iš noro užimti draugo paliktą tuščią vietą: vietą Kristaus sargyboje.

Kun. Dewavrin pagaliau stato klausimą, kodėl kunigystės didybė yra iškeliama per iškunigio figūrą. Ir atsako, kad reikalavo kino pastatymo taisyklės. "Joannon, — sako kreipdamasis į klausiusius kunigus, — norėjo išryškinti kunigiškojo charakterio amžinumą ir kunigystės Šakramento jėgą; tai padarė panaudodamas kunigą, kurį jo intelektualinė puikybė atitolino nuo Bažnyčios. Mes esame vargšai menki žmonės, bet malonė, kuri mumyse veikia ir kuri mus pakeičia, įvykdo nepaprastų dalyku, per kuriuos pasireiškia dieviškosios meilės didybė ir jėga".

Tikėjimas turi savas akis, kuriomis jis įstengia įžvelgti tikrumą to, ko dar nemato.

— Šv. Augustinas

Kultūrinė kronika

● **Vincas Jokubynas,** Amerikos lietuvių senas spaudos darbininkas, sulaukęs 80 metų, pra ėjusį sekmadienį buvo pagerbta Chicagos Lietuvių auditorijoje, kur skautai akademikui su rengė ta proga arbatėlę. Jokubynas buvo ne tik bendradarbis, bet ir redaktorius įvairių laikraščių. Trumpesnį ar ilgesnį laiką jo redaguota Katalikas, Tėvynė, Dirva, Amerikos lietuvis. Pvz. Tėvynę redagavo pusketvirtų metų, Amerikos Lietuvį puspenktų metų. Yra skaitęs daug paskaitų iš Lietuvos istorijos ir geografijos. Lietuvos vyriausybė Jokubynui buvo pas kyrusi ned delę pensiją, kurią, kaip žinoma, 1940 metų įvykiai nutraukė. Šiandien sukaktuvinikas gyvena vienišas viename rūsyje Chicagoje, neturėdamas iš ko ne tik padoriau apsirengti, bet ir pavalgyti.

Iš šimto susirinkusių dalyvių pasakyta keliolika kalbų. Kalbėjo Lietuvos konsulas, prof. Vikt. Biržiška, LRD pirmininkas, A. Olis, J. Bačiūnas, dr. Bložis, M. Vaidyla, dr. A. Račkus, Alb. Valentinas, dr. M. Budrienė ir kiti. Patsai Jokubynas pasakė nuoširdžią, patriotišką kalbą, nuosekliai papasakodamas, kaip tautinis susipratimas ir lietuviškasis žodžio, dainos, bei vaidybos menas buvo ugdomas senųjų Amerikos lietuvių. Paliestas atsiskyrimo nuo lenkų momentas, toliau buvo nušviestas tautinis pašalpinių draugijų veikimos momentas anais laikais, kultūrinių organizacijų kūrimas (pvz., kaip daugelį nustebino kun. Burbos aktyvus dalyvavimas, steigiant Simano Daukanto dr-ją). Papasakojo, kaip susirinkimuose pradėta Lietuvos himnas giedoti, pradžioje nevienaname sąmoningai kliudant: ne tik neatsistojant, bet demonstratyviai nė kepurės nenusiimant. Greitai tačiau visų įprasta prie reikiamos pagarbos himnui. O jau 1941 ir 42 m. net bažnyčiose (Šv. Jurgio, šv. Kryžiaus) kai ypatingomis progomis sugiedota Lietuvos himnas, visa bažnyčia spontaniškai beregint sustodavo. (b)

● **Karpavičiaus operos arijoms 15 metų.** Lietuvos Švietimo ministerijos Knygų Leidimo komisija be leidžiamų įvairių mokslų vadovėlių, leido ir dainas: St. Šimkaus, M. K. Čiurlionio, J. Tallat-Kelpšos, J. Gruodžio, Em. Gailevičiaus ir kitų, ir vienas paskutinių leidinys, buvo Jurgio Karpavičiaus operos "Radvilos Perkūno" arijos. Tai buvo 1939 m., prieš pat bolševikų okupaciją. Išleistos šios serijos — balsams ir pianui: Jonušo daina — tenorui, Katkuvienės daina — mezzo sopranui, Radvilos arija — basui, Sofijos malda — sopranui, Sofijos ir Jonušo duetinio ir mergelių choras. Tekstai buvo išleisti lietuvių, vokiečių ir rusų kalbomis.

● **Dr. Arštikaitytė** dalyvavo tarptautiniame akių gydytojų suvažiavime Montrealyje ir skaitė ten savo referatą.

Telef. REpublic 7-5803
Kasdien nuo 2 val.
Sekmad. ir šventad. 9—2 v.
ADOMAS VAITKEVIČIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas
Greitas sąžiningas ir pigus patarnavimas
ATLAS FUEL CO atstovas
4919 So. Paulina St
PRospect 6-7960

SOPHIE BARCUS
RADIO PROGRAMA
WGES stoties — Banga 1390
PIRMAD ir PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
Sekmad. 8:30—9:30 v. r. iš stoties WOPA — 1490 kil.
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2413

1955 metų
TELEVIZIJOS
RADIJO APARATAI SU FM
— FONOGRAFAI —
TV IR RADIJO LEMPOS
APARATŲ SUTAISYMAS
Dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir greitas patarnavimas garantuotas
DAINA TELEVISION
sales-service
3130 S. Halsted. DAnube 6-6887

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS
Perdirbami motorai, stabdžiai, transminijos, keičiamos dalys
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas
M. ČESAS — A. STANEVIČIUS
1835 CANALPORT Tel. Dirbtuvės SEeley 3-2146
Namų KEnwood 8-3092

PERKRAUSTYMAI — MOVING
Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite:
ANTANAS VILIMAS
1841 SO. CALIFORNIA AVE., CHICAGO, ILL.
ROckwell 2-2282

L. TOLSTOJAUS
Jūsų laukiamas romanas
ANNA KARENINA
jau pasirodė knygų rinkoje I, II tomas 440 puslapių, kaina $4.00.
Levas Tolstojus čia duoda ryškius, klasiškus karakterius-tipus. Romantiškos scenos, nuostabus kaimo, dvaro ir miesto vaizdai. Trapi didikų prabanga, įrstančios šeimos, prietaringi papročiai.
Neišperkamos kaltės ir šiurpi nesuvaldomos aistros tragedija.
Visi skaitysite su įdomumu ir pasigėrėjimu. Jūsų bibliotika tikrai bus praturtėjusi dar vienu vertingu klasiku iš didžiosios pasaulio literatūros lobyno.
Reikalaukite pas visus knygų platintojus arba adresuokite:
DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO 8, ILL.

Geras vienos dienos uždarbis leidžia jums įsigyti vieną geriausią ir vertingiausią romaną, laimėjusį Nobelio premiją, W. S. Reymont
KAIMIEČIAI
Visi 4 didžiuliai tomai sudaro virš 1600 puslapių, kaina $13.00.
Visa pasaulio spauda, visi kritikai šiam romanui priskiria pirmaeilę vietą pasaulio literatūroje.
Paini veikalo intryga, gilūs personažai, puikūs kaimo vaizdai, nepalaužiami dorovės principai, kančia, ilgesys, nusivylimas ir nepasiekta laimė jums atskleidžia didžias kaimo menduos, kas yra pats skaitęs.
Kiekvienas šį romaną jums rekomenduos, kas yra pats skaitęs.
ir tikrai gailėsis kiekvienas, kas jo nebus įsigijęs savo bibliotikai.
Negavę pas platintojus, jūs dar galite jį gauti adresuojant:
Šis romanas baigiamas išparduoti žmogaus buities paslaptis ir palaidoja neišdildomus vaizdus.
DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.
CHICAGO 8, ILL.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

KLIJENTŲ SĄSKAITOS NEPARDUODAMOS FINANCE KOMPANIJOMS.

Prekės be jokių sugadinimų ir brokų.

IŠMOKĖJIMAI 24 MĖNESIAMS !

Trijų kambarių pilnas įrengimas sekančiais moderniškais baldais, tik... $399.00

Puiki sofa įvairių spalvų, nakčiai padaroma miegama lova.

SVEČIŲ KAMBARYS SUSIDEDA:

Pritaikytas fotelis — nakčiai irgi padaroma lova.
Atomanas — kvadrato formos kėdė, kojoms padėti ar atsisėsti.
Dvi lempoms staliukai šviesios ar riešuto spalvos.
Vienas kavos staliukas —
Dvi puikios lempos pritaikytos spalvos.
Vienas vilnonis 9x12 kilimas — įvairių spalvų — Bigelow firmos.

MIEGAMOJO KAMBARIO BALDAI

Puikus dreseris - komoda su šlifuotu 10 metų garantuotu veidrodžiu, šviesios ar ąžuolo spalvos.
Silver dvigubi spyruokliai 10 metų garantija.
Spyruoklinis puikus matracas 5 metų garantija.
Dvi puikios lempos ant komodos.
Pilno pločio lova šviesi ar riešuto medžio.
Vilnonis 27x54" kilimėlis.

VIRTUVĖS ĮRENGIMAS

5 dalių puikus stalas su 4 kedėm, įvairių spalvų, nedegamu Formica viršumi. Visi aukščiau išvardinti baldai 4 savaičių laike TIKTAI $399.00

TELEVIZIJOS APARATAI

Dumont, Zenith, Sylvenia, Motorola, Traveler 21 inč. Flor modelis $199.00

Moore — Siegler gazo pečiai. — Alyvos pečiai 3-jų kambarių tik $49.00

Linoleum 9x12, įvairių spalvų $5.50

Lietuvių Prekybos Namai
FURNITURE CENTER, INC.
ĮMONĖS VEDĖJAS JUST. LIEPONIS
3222-24-26 So. Halsted St. Tel. VI 2-4226

ĮMONĖ ATIDARYTA:
Pirm., Ketvirtad. ..... 9—9:30
Kitom Dienom: ..... 9—6.00
Sekmadieniais: ..... 10—5 valandos
Sekmadieniais neskaitoma taksų.

30 METŲ SUKAKTIS

Chicago Savings and Loan Association mini pasėkmingo finansinio gyvenimo 30 metų sukaktį. Šia proga Chicago Savings per ateinančius šešis mėnesius, pradedant Liepos-July 1 dieną, apdovanos puikia Ball-Point plunksna kiekvieną naują taupytoją ir kiekvieną seną taupytoją, padidinusį savo indėlius. Be to, kiekvienas taupytojas dar gaus tikieta, kuriuo turės progos laimėti vieną iš 150 tableware setų: 25 Rogers Silver setų 8 asmenims ir 125 vėliausių ir gražiausių stainless steel setų 6 asmenims.

Chicago Savings per 30 metų finansinio gyvenimo visada išmokėjo tapytojams pilną taupomą sumą, mokėdama aukštesnį dividendą, negu dauguma kitų finansinių įstaigų. Už praeitus šešis mėnesius mes ir vėl išmokėjome 3% (3% per annum).

Chicago Savings kviečia lietuvius pasidėti savo sutaupytus pinigus į šią saugią ir tvirtą 14 milijonų įstaigą. Mūsų 30 metų saugus ir pelningo patarnavimo lietuviams rekordas užtikrina indėlių saugumą ir geresnį dividendą. Be to, pas mus kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki $10,000 by an Agency of the United States Government. Nėra saugesnės vietos taupomiems pinigams laikyti. Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atsinešite savo banko knygutę.

Šios įstaigos puikiai įrengtoj raštinėj teikiami sekantieji patarnavimai:

1.—Apdraustas taupymas
2.—Pirmų morgičių paskolos
3.—Pardavimas ir iškeitimas valstybės bonų
4.—Christmas Club Savings
5.—Vacation Savings Club
6.—Duodami Travelers Checks
7.—Notary Public
8.—American Express Money Orderiai.

Be to, kiekvienas taupytojas dar gali išsimainyti čekius, apmokėti gazo bei elektros bilas, nemokėdamas nieko už šiuos patarnavimus.

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 v. p.p.

JOHN PAKEL, Prezidentas
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASS'N.
6234 So. Western Ave. Telef.: GRovehill 6-7575

Kultūrinis gyvenimas Costa Ricoje

Muzika, radijas teatras

DR. JUOZAS PRUNSKIS

Kai Costa Ricos sostinėje San Josė paklausiau Užsienio Reikalų ministerijoje, kas iš vietinių muzikų galėtų papasakoti apie šios šalies muzikinį gyvenimą, nurodė man **prof. J. Ismael Cordoną.** Tai jau vyresnės kartos kompozitorius, parašęs apie 40 kūrinių, jų tarpe dvejas mišias, kvartetą stygoms, serenadą smuikui ir pianui, 2 orkestrų suitas ir eilę dainų.

Jis pasakojo, kad Costa Rica, mažas kraštas, neturi tiek daug muzikinių pajėgų, bet gali pasidžiaugti pustuziniu gerų kompozitorių. Tarp jų paminėtini: **Julio Mata,** o taipgi **Carlos Enrique Vargas,** kurs yra vienas iš pirmaujančių Centro Amerikoje. Jis Romoje studijavo kompoziciją, vargonus, piano. Pats yra ir pianistas, ir simfoninio orkestro direktorius. Savo kompozicijose turi modernių tendencijų, bet ir jis, kaip ir kiti Costa Ricos kompozitoriai, kultivuoja klasinę muziką, nors mėgsta ir moderniąją.

Fausto Hidalgo — geras religinės muzikos kompozitorius Costa Ricoje: pats taipgi yra geras solistas — tenoras. **Rafael Crosco** — duoną pelnąs vargonininkaudamas, taipgi yra sukūręs eilę gerų religinių kūrinių.

Muzikai iš vyriausybės pagalbos negauna, išskyrus simfoninį orkestrą, kurs kas mėnesį gauna po keliolika šimtų dolerių. Simfoninis orkestras gyvuoja jau 10 metų.

Dainų šventės Costa Ricoje retos. Chorų yra prie kiekvienos bažnyčios, bet jie ne iš stipriųjų. Dabar organizuojamas choras prie simfoninio orkestro.

Veikia muzikos konservatorija, kuriai vadovauja **Guillermo Aguilar Machado** — Briusely laimėjęs piano virtuozo premiją. Konservatorijoje yra apie 15 profesorių ir apie 100 studentų.

Sostinėje yra dvi baleto grupės, vadovaujamos: amerikietės **Grace Lindo** ir kubietės **Olgos Franco.** Abidvi privačios. Kamerinių kapelų kaip ir nėra.

Prof. Cordona pasakojo, o aš pakėlęs akis stebėjau kabantį jo namuose Jėzaus Širdies ir Dievo Motinos paveikslą. Jis tai patėmijo ir pratarė:

— Aš esu menkas žmogus, bet didelis tikintysis.

Kompozitorius tai pratarė su tokiu dideliu kuklumu, žiūrėdamas taip nuoširdžiomis akimis.

Pas radijo stoties direktorių

Costa Ricos žmonės mus stebina vienu dalyku: tokiame mažame krašte įstengė sukurti ir išlaikyti katalikų radijo stotį **"Fides".** Ją aplankęs apklausinėjau stoties direktorių kun. **Armando Alfaro,** kurs papasakojo, kad ši radijo stotis įsteigta 1952 m., besistengiant sustiprinti katalikų ideologiją krašte. Vyskupas paskyrė jį stotį suorganizuoti. Jis su kitu kunigu apėjo labiau pasiturinčius žmones, surinko kiek aukų ir miestė nupirko namą bei užmiesty pastatė radijo bokštą ir patalpas techniškiems įrengimams. Vėliau stotį dar stiprino. Viskas kainojo $18,000, o dabar skolos beliko apie $5,000. Kasmet visose San Jozė arkidiecezijos bažnyčiose būna vadinamas radijo sekmadienis, kada renkamos aukos savam radijo siųstuvui išmokėti. Siųstuvas savo bėgamąsias išlaidas apmoka iš skelbimų. Prie jo dirba 10 nuolatinių tarnautojų, jų tarpe 2 kunigai. Programoje — daug (plokštelių) muzikos, dainų, pranešimų, naujienų. Stotis dirba 15 val. dienoje.

Komercinė įstaiga, kuri apskaičiuoja, kiek kuri stotis turi radijo klausytojų, nustatė, kad vakarais, kada iš vienos bažnyčios transliuojamaes rožančius, "Fides" turi didžiausią iš visų stočių auditoriją. Stotis girdima visoj Centro Amerikoje, o yra atėję laiškų, kad ją pagavę net Šiaurės ir Pietų Amerikoje. Planuojama ją stiprinti ir tobulinti programą, duoti daugiau praktiškųjų patarimų iš medicinos ir kitų sričių.

Valandėlė su teatro direktoriumi

Nei viena Centro Amerikos valstybė neturi taip puikių teatro rūmų, kaip Costa Rica. Gero kavos derliaus metais prekybininkai ir vyriausybė pastatė tuos puošnius rūmus, su italų piešiniais, su Italijos marmoro kolonomis.

Deja, profesionalų teatro kraštas neturi ir tą spragą papildo universiteto teatras. Jo direktoriumi yra **Lucio Ranucci** — italas, daugelio talentų žmogus: buvo laikraštininkas, yra gabus dailininkas ir teatro direktorius.

Jis pasakojo, kad su valstybinio universiteto studentais kasmet pastato po 5 — 6 naujus veikalus. Paskutiniame sezone statė Moljero "Šykštuolį", Oscar Wildo "Svarbumas būti rimtam", statė Marcel Paniol, J. Anouilo, Ibseno, Willerso (Katė ir kanaraitė) ir kitų veikalus.

Costa Ricoje yra dar kita grupė, kuri retkarčiais pastato operetes. Operos pastatymo savomis jėgomis nebuvo per 5 metus.

Studentija teatru interesuojasi. Nuo šių metų numatoma valstybinė pašalpa, kuri įgalins studentams virsti profesionalų teatro grupe.

Nors filmai atėmė daug klientų, tačiau teatro pastatymais publika interesuojasi, išlaidos apmokamos iš normalių kasos pajamų.

Ateinančiam sezonui planuojama pastatyti ir porą vietinių dramaturgų kūrinių: **Alfredo Castro** ir kito — **Marin Josė Canas.**

Iš Centro Amerikos valstybių stipriausias teatras ir yra Costa Ricoje. Ateinančiam sezone planuoja pavažinėti po kitas valstybes su gastrolėmis. Į Costa Ricą taipgi atvažiuoja svečių teatralų grupės. Pietų Amerikoje stipresnius teatrus turi: Čilė — du, būtent, valstybinio ir katalikų universiteto; taipgi stiprios teatro grupės Argentinoje, Brazilijoje, Kuboje

Kalbant apie kultūrinius Costa Ricos reikalus, tenka pažymėti, kad čia tėvai pranciškonai steigia katalikų universitetą. Kąip spauda, taip ir vyriausybės sluogsniai tą prielankiai sutinka.

KRONIKA

● **M. Brundzos elementoriui 95 metai.** Kun. Motiejaus Brundzos elementoriui "Lementorius lietuwiszkas diel mažų vajkų, iszduotas par K. M. B. Sowalkuose iszdrukawotas Miatuose 1859", sukanka 95 metai. Šiemet sueina ir kitos dvi to kultūrininko sukaktys: gimimo — 130 ir mirimo — 85 metų. Gimė 1824 m. sausio 24 d. Talkiškių kaime, Šunskų vals., Šakių aps.. Mokėsi pas daraktorių, Veiveriuose ir Seinuose. Kunigavo — Pilviškiuose, Plutiškėj, kur ir mirė, 1869 m. kovo 10 d., išgyvenęs 45 metus. Jo vienas darbų, minimas ir bibliografijoj, tai elementorius, kurio išėjo keliolika leidimų. Pirmasis išėjo Suvalkuose, o vėliau kiti — Tilžėje ir kitur. Elementorius išėjo dešimt metų prieš jo mirtį. Anais laikais jo elementorius turėjo gerą pasisekimą, dėl populiarių maldų ir pagarsėjusio eilėraščio "Rykštė". Be elementoriaus parašė ir 1862 m. išleido knygą "Rymo mokslas".

● **Smuikininkas Al. Paukštys ir kompozitorius Vl. Jakubėnas** ruošia kamerinį smuiko sonatų vakarą. Į programą įeis C. Franco ir E. Griego sonatos smuikui ir fortepionui, o taip pat ir keletas smulkesnių kūrinių; bus atliktas taip pat ir vienas Vl. Jakubėno ir vienas V. Jančio veikalas.

● **Prof. J. Kaminskas** rašo savo atsiminimų knygą.

Vestuvių nuotraukos
Augštos rūšies fotografijos
Mūsų specialybė

Precin Photo Studio
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 Archer Avenue
Telefonas VIrginia 7-2481
INC.

PETE'S PIZZERIA
Geriausia "pizza" visame mieste. Spaghetti, Ravioli, Itališkų dešrų sumuštiniai. Sutaisome išsinešti.
Šaukite GRovehill 6-9302.
1406 W. 69th St.

A — ACME ROOFING, HARDWARE & PAINT CO.
Bet kokios rūšies stogas uždedamas ir pataisomas. Dumtraukiai pagaminami, pataisomi ir "tuckpointed". "Gutters" ir "downspouts" įtaisomi, pataisomi, dažomi.
Pilnai apsidraudę, darbas garantuotas. Krautuvės atdaros kasdien, sekm. ir šventad. nuo 7 v. r. iki 10 v. v.
LAwndale 1-6047
3925 ROOSEVELT ROAD

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: LAfayette 3-3085
Gamina juostas, takelius, juosteles pagalves vardinių, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygų.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. KALNĖNAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baiges Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

DĖMESIO
SELECTED MALE & FEMALE NURSES
AT
AETNA NURSES REGISTRY
Registered • Licensed Practical • Trained Practical • Graduate & Trained Pediatric
City Wide & Suburbs
24 Hr. Telephone Service
LONGBEACH 1-7388
4821 N. Sheridan

• ATNAUJINAME
• APMUSAME
• PATAISOME
Pagal užsakymą padarome baldus. Kainos tokios, kurias galite mokėti. Atliekame kiekvieną didelį ir mažą darbą. Apskaičiavimus darome nemokamai bet kur ir bet kada.
Aptarnaujame žmones visame mieste ir priemiesčiuose.
PETER SAMPSON & CO.
2015-17 West Cermak Rd.
FRontier 6-1407

ŽIŪRĖKITE
Kas Yra Mūsų Pirkėjai!
Geriausi žmonės — kaip eiliniai, taip ir profesionalai — iš arti ir toli lanko
METRIKIŲ FARM FOOD CO. KRAUTUVĖ
1804 West 47th Str.
Arti Wood Str.
Telef. YArds 7-8393
VYRIAUSIA LIETUVIŠKŲ VALGIŲ BŪSTINE

JUDITA
Metrikaitė
SURIŲ KARALAITĖ

FALL EVERGREENS
New freshly dug, for Fall planting at the lowest prices in years
JAPANESE YEWS as low as..$1.96
JUNIPER PFITZERS $1.75
SMALL EVERGREENS.....$1.49
Good size, well shaped trees.
Cash & Carry Only. No Phone orders, please.
Also a full line of fertilizers grass seed, garden tools, chemicals, sod soils.
Pottery Sale. Free house plant with $1.00 purchase.
JENSEN LANDSCAPE SERVICE
we deliver.
9811 So. Western Avenue
Tel. — BE 8-8225

DIENRAŠTIS MĖNESIUI NEMOKAMAI!
Didelis šių dienų įtempimas, karo ir kitos galimybės verčia visus atsidėjus sekti kasdienius įvykius. Tam reikalui dienraštis darosi būtinybė.
Šiais metais sueina 50 metų kaip iškovota spaudos laisvė. Tas jubilėjus tebūnie minimas šūkiu: kiekvienuose lietuviškuose namuose "lietuviškas" laikraštis, o šiuo metu — lietuviškas dienraštis. Dienraštis "Draugas", pats švęsdamas 40 m. sukaktį nuo įsikūrimo Chicagoje, daro iš savo pusės auką: naujiems skaitytojams siųsime dienraštį per mėnesį laiko nemokamai, tik malonėkite atsiųsti adresą savo ar kito kurs tuo interesuojasi.
"Draugas" yra sutelkęs arti 1,000 bendradarbių, korespondentų ir informatorių, kas šeštadienį duoda mokslo, meno, literatūros priedą, turi specialius skyrius: moterų, jaunimo (ateitininkų, skautų, studentų), sporto, sveikatos patarėja; kasmet duoda $1.000 premijos geriausiam romanui ir paskiau atkarpoje spausdina rinktinius kūrinius.
"Draugas" turi savo bendradarbius Kanadoje, Kolumbijoje, Venecueloje, Brazilijoje, Argentinoje, Čilėje, Švedijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Prancūzijoje, net ir Australijoje.
Imdami nemokamai "Draugą" mėnesiui Jūs niekuo neįsiparcigojate, o turėsite progos susipažinti su geriausiu lietuvišku dienraščiu. Jei "Draugo" dar neskaitote, atsiųskite savo adresą, o taip pat adresus savo pažįstamų, kurie jo dar neskaito ir mes per mėnesį laiko „Draugą" siusime be užmokesčio.
DRAUGAS
2334 South Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILLINOIS

Vestuvėse, krikštynose, pobūviuose ir namuose tinkamiausia vartoti yra —
LIETUVIŠKI SALDAINIAI
KAUNAS, VILNIUS, PALANGA VARDAIS ŠOKOLADINIAI VAISINIAI, ŠALTMETINIAI, KARVUTĖ ir kitokios rūšys
Vartotojai reikalaukite visose lietuviškose maisto krautuvėse. Prekybininkai užsisakykite tiesiai iš gamyklos.
Mr. Stasys Petrauskas, 838 W. 33rd Pl. Chicago 8, Illinois

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasiaukokite Dievo tarnybai; darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokite į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.
AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?
Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuvėse, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami moką kokį amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta proga.
Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelei Švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėju: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.
MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

Įsigykite originalų mąstymo lobyną dabar!

Kun. Dr. J. Vaitkevičius, MIC
GYVOJI DVASIA
KETURI TOMAI
Mąstymai kiekvienai metų dienai
Kietai įrišti, viso 2299 pusl.
Kalbą žiūrėjo poetas Jonas Aistis
Religinė Enciklopedia Lietuvių Kalba
Imant kartu visus 4 tomus kainuoja tik 16 dol. Atskiros knygos kaina 5 dol. Užsakymus siųskite:
"DRAUGAS", 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ
Body Repair

Stasys Dapkus
3255 S. Union Ave. Tel. CAlumet 5-1127
Prityręs mechanikas, turįs moderniausius įrankius gerai ir nebrangiai pataiso, karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benziną ir alyvą. Dirbtuvė yra 3231 Lowe Ave., įvažiuoti reikia iš šono. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telef. susitarimui.

P. & J. JOKUBKOS
Laikrodžių, Brangenybių, Radijo, Televizijos Krautuvė
(Buv. Kass-Kazakausko krautuvė)

1. Sužiedotuvių ir vedybiniai deimantiniai žiedai, 2. Laikrodžiai, 3. Sidabro peilių, šakučių ir šaukštų komplektai, 4. Foto aparatai, 5. Piniginės, 6. Zenith, Dumont ir G. E. televizijos ir Zenith, G. E. ir Bulava radijos. 7. Televizijos ir radio lemputės, 8. Žaislai ir rašymo reikmenys. Elektriniai indai.
Laikrodžių ir televizijos aparatų taisymas
4102 Archer Ave., Chicago 32, Ill., Tel. LAf. 3-8617

GERIAUSIA ŠIŲ METŲ KNYGA
Jus galite perleisti daug knygų šį metą, bet Jūsų District Savings knygutė yra ta, kuri jums duos daugiausiai pasitenkinimo ateityje.
Skaitysite džiuginantį atpasakojimą jūsų District Savings knygutėje. Jos puslapiuose matysite kaip jūsų sutaupos auga jūsų ir jūsų mylimųjų apsaugai. Joje rasite žingsnis po žingsnio atžymėtą progresą link jūsų užsibrėžto ifnansinio siekio.
Ir atminkite, jūsų knygutė jums parodo kaip District gausūs dividendai dadeda pinigų į jūsų sąskaitą du kartus į metus.
DISTRICT SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION
3430 South Halsted Street
Phone: Cliffside 4-0104
JOSEPH M. MOZERIS, Secretary
Serving Chicagoland Since 1897

JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

K. GASIŪNAS MOTERŲ RŪBŲ SIUVĖJAS
Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

NELAUKITE, NES—
rytoj jau gali būti pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURA..CE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntral 6-5208

MARIJA MAGDALENA

J. KUZMICKIS, D. Britanija

Graikų stiliaus Marija Magdalena

Gražiai išleistoje knygoje apie Mariją Magdaleną ("Mary Magdalene", Hutchinson) prancūzas dominikonas **T. Raymond -Leopold Bruckberger** rašo:

"Iš tikrųjų Marijos Magdalenos šeima buvo viena iš didžiųjų sadukėjų šeimų su namais ant Genezareto ežero krantų Galilėjoje ir miesto rezidencija Jeruzalės gatvėse. Morta, jos sesuo, turėjo syrietišką vardą. Tai buvo turtinga ir įtakinga šeima, kuri sekė dienos madas ir skonį. Jaunoji Marija buvo auginama graikų stiliuje; ji buvo "graikė" iki savo pirštų nagų. Būdama trylikos ar keturiolikos metų amžiaus — jau tada spinduliuojančiai graži ir visiškai subrendusi, kaip ir visos to krašto jauno amžiaus merginos, aštraus proto, kaip ir visos jos rasės dukterys, aikštinga ir jautri — ji gyveno muzikos ir išsikvėpinusių, jaunų snobų apsupta, ir turėjo šokių mokytoją, kuris buvo Efezuro ar Eleusiso kilmės. Kai pavargdavo nuo šokių praktikos, jis jai garsiai skaitydavo **Symposium** Diotimos kalbą apie laisvą meilę, kaip geriausią išminties įsigijimo priemonę, arba pasakoda vo apie kurtizanę Phrynę. Kai neraugintos duonos šventei Jeruzalę aplankė jaunas ir grakštus giminaitis iš Aleksandrijos, jis turėjo jai papasakoti naujausią istoriją apie Kleopatrą — magikę, gyvačių žynę, Egipto karalienę ir dėl jos grožio pasaulio valdovų mylimąją. Naktį ši jauna mergaitė, būdama tikra savo kūno grožiu, blaškydavosi lovoje, suspausdavo kumščius ir savo širdyje tardavo: "Aš taipgi būsiu karaliene Kleopatra arba kurtizane Phryne".

Apsiskaičiusi ir savim pasitikinti

Norėdamas nupiešti pilną jaunos Magdalenos vaizdą, R. L. to tekstus, liečiančius Mariją Magdaleną. Susidaro dar pilnesnis ir atbaigtesnis vaizdas.

Antra vertus, skaitydamas autoriaus tekstą, taip ir jauti jo gilų įsitikinimą ir erudiciją, kai jis meistriškai veda paralelę tarp Marijos Magdalenos ir Phryne, o vėliau tarp jos ir Antigonos.

Perskaičius šią knygą, galima daugiau sužinoti ne tik apie Šv. Mariją Magdaleną, bet ir apie anuos laikus, kada Jeruzalėje ir visoje Palestinoje jau aiškiai kryžiavosi senosios graikų ir naujosios krikščionybės kultūros keliai.

Bruckberger spėja, kad, įdomaudamasi savo tautos kronika, turėjo perskaityti Šv. Rašto istoriją apie **Judittą,** nukirtusią Holofernui galvą, o ypatingai — apie **Esterą,** kurią jos dėdė, pamaldus žydas Mardohiejus, įvedė į Assuerus haremą, kad, pavergusi karaliaus širdį, galėtų padėti savo žmonėms.

Marija Magdalena turėjo skaityti ir **Platoną,** kuris mokė, kad kūno grožis yra priemonė priartėti prie išminties. Gi iš savo tautos istorijos turėjo pasidaryti išvadą, kad grožis nekartą atidaro duris į valdovų rūmus.

Turėdama tai mintyje, ji negalėjo būti paprasta kaip kitos mergaitės. Net Šv. Raštas pažymi, kad ją buvo apsėdusios septynios piktosios dvasios, kurios, be abejo, kvėpė į jos širdį prabangos, savigarbos, žiaurumo, melancholijos, smalsumo, smaguriavimo ir apgaulės dvasią.

Pagaliau autorius Mariją Magdaleną lygina su **Salome,** Herodiados dukterimi:

"Ji žinojo viską apie siaubą, ši mergaitė, viską apie žiaurumą ir prabangą. Ir ji turėjo turėti septynis demonus savo kūne, demonus nemažesnio kalibro, kaip ir Marijos Magdalenos. Salomė ir Marija Magdalena kartu ir jų du kartus po septynis demonai, jei jų gauja būtų paleista pasaulyje siautėti, tikrai būtų sukėlusi maištą".

Atgailojanti Marija Magdalena

Kai Kristus ginčijosi su parizėjais ir iškėlė Jono Krikštytojo asmenį, jis pridėjo šiuos nepaprastus žodžius: "Tačiau išmintis pateisinta visų jos vaikų" (Luko 7, 35). R. L. Bruckberger pažymi, kad šių žodžių prasmė labai gili. Jie buvo taikinti Jonui Krikštytojui, bet turėjo pranašiškos reikšmės Marijos Magdalenos atžvilgiu: "susitikimui Kristaus ir graikų išminties dukters — Platono puotos Diotimos, kurtizanės Phryne".

Kai Kristus apsilankė parizėjaus Simono namuose, Marija Magdalena puolė prie Jo kojų, raudodama plovė jas kvepalais ir šluostė savo paleistais plaukais. Parizėjai stebėjosi.

"Tikra yra tai, kad ši moteris, būdama tokioje vietoje ir šitaip elgdamasi, iškėlė klausimą. Šito klausimo parizėjus negalėjo išspręsti. Jis net suprasti jo negalėjo".

Kodėl?

"Parizėjai buvo užkietėję nacionalistai, stipriai priešinda miesi graikų gyvenimo būdo įvedimui jų krašte. Jie tai pabrėžė, laikydami save "kitokiais" žmonėmis. Gi Marija Magdalena vaizdavo moters heleniską idealą: ji tai žinojo, ji tai išdidžiai patvirtino savo rūbais, elgsena, kiekvienu savo judesiu..."

Dėl to tą akimirksnį, kai Kristus atleidžia Magdalenai nuodėmes, autorius vadina vieninteliu žmonijos istorijoje.

Autoriaus pasirengimas

Skaitydamas šią knygą apie didžiąją Nusidėjėlę, kuri, kaip padavimas sako, savo gyvenimą pabaigė Prancūzijoje, melsdamasi ir atgailodama, taip ir jauti, kaip kruopščiai autorius pasirengė šiam dideliam darbui.

Nepasitenkindamas tiktai egzegezės mokslu bei padavimais, antrojoje knygos dalyje jis nusitveria detektyvo metodų (išstudijavęs J. Fisherio "The Art of Detection") ir dar kartą atidžiai išstudijuoja visus Šv. Raš-

---

Krikščioniškoji religija, kuri, atrodo, savo siekimu teturi tik būsimojo gyvenimo laimę, pagrindžia taipgi ir dabartinio gyvenimo laimę.

— **Charles Montesquieu**

FILMAS "2000 M. BALANDŽIO MĖN. 1 D."

AL. ASTAŠAITIS, Detroit, Mich.

Turbūt dar ne viename filme nebuvo tiek kartų sujungta politikos, juoko, muzikos, baleto, meilės, propagandos ir fantazijos, kaip ką tik pradėtame šiame krašte rodyti austrų gamybos filme "April 1, 2000". Išvis, ar tik ne pirmą kartą filme parodyta tai, ką jaučia ir kuo gyvena okupuoto krašto gyventojas, ar tik ne pirmą kartą ir filmų gamintojai susimojo savojo krašto patriotinį motyvą, propagandinį reikalą, gražiausiai suliedinti į patrauklų ir įdomiai nuotaikingai žiūrimą filmą. Ir, kas svarbiausia, austrų reikalai yra perdėm skirtingi, nuo kitų pavergtųjų tautų. Austrija šiandien yra pusiau laisva ir okupuota, lygiai taip pat jaučiasi ir patys austrai. Jų pačių, kaip ir vakarinių sąjungininkų, nuoširdžiausios pastangos greičiau baigti bereikalingą krašto okupaciją, vis ir vis susilaukia griežtojo "niet". Tik jau ne be savo vyriausybės žinios ir pritarimo, austrų filmininkai ir ryžosi išleisti pasaulin geriausiąjį savo reikalo ambasadorių — mūsų minimąjį filmą.

Ir taip, 2000 m. balandžio mėn. 1 d. austrų prezidentas pas kelbia, kad austrai jau daugiau nebepripažįsta keturių okupacinių jėgų kontrolės ir savo piliečiams liepia sunaikinti visus tapatybės dokumentus, kuriuose viskas surašyta keturiomis kalbomis: vokiečių, anglų, prancūzų ir rusų. Ta laiko tariamoji tautų organizacija, atsiuntusi savo taikos patrulius skraidančiose lėkštėse ir ginkluotus įvairiais mirties spindulius sklei-džiančiais ginklais į sostinę Vieną, apkaltina austrus, kad jų pasielgimas grasinąs pasaulio taikai, apšaukia austrus agresoriais. Puikiai paruoštomis iš traukomis iš austrų praeities ir dabarties, čia panaudojus operetę, baletą, muziką ir kitus efektus, apie kuriuos amerikiečiai filmų kritikai sako, kad tai prašoko net ir Hollywoodo pastangas, austrai įrodo, kad jie niekada negalėję būti agresoriais ir yra taiką ir ramybę mylinti tauta.

Pats filmas, būdamas neperilgas, gal nukenčia tik nuo to, kad jame labai daug ko norėta parodyti, todėl jaučiasi savotiškas visko sugrūdimas, sutirštinimas ir gaunasi tam tikros rūšies žiurovo pervargimas. Bet visa perpinta žaviomis scenomis, juokingomis situacijomis, banguojančia muzika, neužmirštamomis melodijomis, aktualijomis, visą paveikslą daro visiškai priimtiną ir su malonumu žiūrimą. Pagaliau, vokiškų-austriškų filmų mėgėjai, neabejotinai apsidžiaugs, po ilgesnės pertraukos vėl išvydę kitados taip populariu aktorių, kaip Paul Hoerbiger, Hans Moser, Josef Meinrad, Hilde Krahl ir kt.

Filmas "April 1, 2000" gali būti laikomas vykusiu priminimu pasauliui, kad austrai jau nuo 1943 m. Jaltos dienų, laukia Roosevelto, Churchillio ir Stalino prižadėtojo nepriklausomybės atgavimo. Ir kas galėtų teigti, kad toks būdas pateikti viešumai savąsias aspiracijas, yra blogesnis už visokių rūšių politines notas ar demaršus?

KRONIKA

● **Prof. Petras Avižonis** yra miręs 1939 m. spalio 17 d., taigi šiemet sueina jau 15 metų, kaip jo neturime. Buvo ne tik žymiausias akių ligų specialistas Lietuvoje, parašęs tais klausimais eilę studijų, bet ir per eilę metų bendradarbiavo draudžiamoje spaudoje bei vėliau — spaudos laisvę atgavus.

● **Leonardas Žitkevičius** šį mėnesį sulaukia 40 m. amžiaus, taigi yra pačiame savo kūrybos pajėgume. Yra gimęs Vabalninke 1914 m. spalio 16 d. Pasireiškė kaip stiprus talentas vaikų literatūroje, poezijoje, satyroje su savo veikalais: Čyru vyru pavasaris, Su tėvelio kepure, Tarp tūkstančio žvaigždelių, šilkai ir vilkai. Rašytojas dabar gyvena Brooklyne. Eilėraščius pradėjo spausdinti perio dikoje nuo 1927 metų.

Rašyt. G. Greene prisipažino klydęs

Kai mirė prancūzų rašytoja Colette, kuri nepraktikavo kat. tikėjimo, laužė jo nuostatus ir nesutiko su juo susitaikinti, jai buvo atsakytos katalikiškos laidotuvės. Tuo nebuvo patenkintas anglų kat. rašytojas konvertitas Graham Greene ir parašė protesto laišką Paryžiaus arkivyskupui kardinolui Feltinui. Paryžiaus arkivyskupas paskelbė straipsnį, kuriame tarp kitko sako:

"Apkrikštytas žmogus gali turėti teisę į religinių apeigų laidotuves su sąlyga, kad savo nusistatymo neatsisakė priklausyti tai bendruomenei, kurios nariu liko per krikštą. Jei ją apleido laisva valia ir noru, Bažnyčia nenori jam piršti savo apeigų; tai prieštarautų lojalumui...

"Viešų maldų atsakymas jokiu būdu nereiškia privačių maldų už mirusį draudimo. Dar daugiau: gailestingumas, kurio tam sta šaukiesi, verčia kalbėti tokias maldas, kad mirusiam būtų suteikta Gailestingumo Dievo, kuris vienas, kaip tamsta pri pažįsti, gali 'nuspręsti, kur prasideda klaida, o kur baigiasi nuopelnai', atleidimo malonė".

Dabar rašyt. Graham Greene prisipažino, kad jis buvo "visiškai klydęs", kai kritikavo Paryžiaus Kardinolą už katalikiško palaidojimą uždraudimą mirusiai rašytojai Colette.

Colette du kartus buvo kėlusi moterystės panaikinimo bylą pasauliniame teisme ir mirė, nesusitaikiusi su Dievu. Į Kardinolo pastabą, kad Bažnyčia negali primesti netikinčiam katalikiškų laidotuvių, G. Greene atsakė: "Su tuo aš sutinku".

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKIT ŠIĄ

ERDVIĄ IR PATOGIĄ BEI SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESS FURNITURE CO.

4181-83 ARCHER AVE.

Tel. LAfayette 3-3171

Brighton Parko kolonijoj

KASDIENĄ ČIA RASITE

DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES

Naujausių madų, gerųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namams reikmenų.

LENGVI IŠMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS

STEPONAS C. LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS KOPLYČIOS:

2424 W. 69th St. — REpublic 7-1213

2314 W. 23rd Pl. ..... Virginia 7-6672

10756 S. Michigan Ave. ..... PUlman 5-1270

ANTHONY B. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. — 1410 SO. 50th AVE

CHICAGO, ILL. — CICERO, ILL.

GRovehill 6-2345

TOwnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue

Tel. YArds 7-1741-2 ir BIshop 7-9481

4330-34 South California Avenue

Telefonas LAfayette 3-0440

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Prez.

3039 So. HALSTED ST.

Tel. Victory 2-1272

APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI

RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

EDW. SAUNORIS

GĖLININKAS

Pas mus galite gauti gėlių kapų papuošimams sodintų ir skintų įvairiausių rūšių ir gėlių korsažams.

111th St. & Pulaski Ave.

(Priešais Šv. Kazimiero kapines)

Telef. GArden 4-0087 ir GArden 2-1052

Visuomet būsi linksmas, geroje nuotaikoje, jei įsigysi ir skaitysi humoro eilėraščius

VALERIJONO LAŠAI

kuriuos sutaisė ir sumaišė DR. S. ALIČNAS.

Naudingi patarimai seniems ir jauniems, vedūsiems ir nevedusiems. Augštos politikos vyrams, žaliųjų dolerių garbintojams.

Visiems, kas tik juda, kruta politikos, visuomenės ir kultūros veikloje.

Kaina tik 1.00 dol.

Užsakymus su pinigais siųskite

DRAUGAS

2334 So. Oakley Ave.

CHICAGO 8, ILL.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GĖLINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir dėl kitų visokių papuošimų.

6901 SO. WENTWORTH AVE.

Tel.: ST. 3-2454 ir HU. 3-2224

LIŪDĖSIO VALANDOJ Šaukite

MAŽEIKA & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia

REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta

Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

ANY TYPE OF WELDING

COMPLETE RADIATOR SERVICE

GASOLINE TANK REPAIRS

DICK'S

DICK EASTO, Prop.

WELDING AND RADIATOR

5135 W. RIDGE — Griffith 957

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus ir pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.

Telef. SE. 3-2146

arba BI. 7-7075

1885 CANALPORT

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai pasėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarpirščių. Yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios, suskilusios odos dedirvinių, odos išbėrimų ir t. t., taipgi tinkamas vartoti vaikučiams kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Jis yra gera gyduolė nuo išviršinių odos ligų Legulo Ointment yra parduodamas po 75 ct., $1.25, ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoj ir apylinkėse—Milwaukee, Wisc. Gary, Ind. ir Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order į:

LEGULO, Department D.

5613 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

MES PRISTATOME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ — DIDELIAIS IR MAŽAIS KIEKIAIS.

Mes taipgi perkraustome jūsų baldus saugiai keletą blokų ar keliasdešimts mylių. Reikale šaukite mus.

Vieno kambario baldus arba viso namo. Kreipkitės pas mus. Turįs daug metų patyrimo perkraustymo darbe.

STASYS FABIJONAS

2146 So. Hoyne Ave. — Tel. VIrginia 7-7097

PASKOLAS

ANT PIRMŲ MORGIČIŲ DAROME

LENGVAIS IŠMOKĖJIMAIS

DĖL PLATESNIŲ INFORMACIJŲ KREIPKITĖS Į

BENDROVĖ VEIKIA NUO 1905 METŲ

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

2202 W. CERMAK ROAD — TEL. VIrginia 7-7747

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON

— savininko —

St. Casimir Monument Company

3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo kapinių.

Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste

Telef. CEdarcrest 3-6335

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.

Mes turime koplyčias visose Chicagos - Roselando dalyse ir tuojaus patarnaujam.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. — Tel. YArds 7-340

PETRAS P. GURSKIS

659 West 18th STREET — Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VASAITIS-VANCE

6126 W. Roosevelt Road — Tel. OLympic 2-5245

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET — Telephone YArds 7-191

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. — Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. — Tel. YArds 7-1138—1139

JULIUS LIULEVIČIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. — Tel. LAfayette 3-3572

LEONARDAS A. EŽERSKIS

1646 WEST 46th STREET — Tel. YArds 7-0781

VASAITIS — BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO 50, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Perskaitę dien. "Draugą", duokite jį kitiems.

Akademinės Prošvaistės

No. 13

REDAGUOJA REDAKCINIS KOLEKTYVAS:
V. Kleiza, M. Ingelevičiūtė ir V. P. Vygantas

Chicago 29, Ill. Tel. RE. 7-0583

Redakcijos adresas: V. KLEIZA, 7248 S. Fairfield Avenue

Mokslo ir darbo keliu

VYT. KAMANTAS, Cleveland, Ohio

Lapkričio mėnesį Lietuvių Studentų sąjungos JAV Clevelando skyriui sueina treji metai nuo įsikūrimo. Per trumpą trejų metų laikotarpį skyrius gražiai susiorganizavo, išaugo (šiuo metu priklauso 54 nariai), įsigijo gerą vardą visuomenėje, pasirodė su eile kultūrinių parengimų, aktyviai įsijungė į organizacinį ir kultūrinį gyvenimą bei surado daug bičiulių ir rėmėjų. Pagrindinis studentų tikslas yra dirbti bendrą lietuvišką darbą ir skatinti jaunimą siekti augštojo mokslo.

Pirmaisiais metais skyriui pirmininkavo studentai Telyčėnas ir Sabaliauskas, kurie suorganizavo beveik visus lietuvius studentus; antraisiais metais daug pasidarbavo stud. Pr. Joga, kurio pirmininkavimo metu studentų veikla labai sustiprėjo; šiuo metu clevelandiečiai turi energingą pirmininką stud. Joną Kazlauską, siekiantį ir toliau apjungti visų pažiūrų studentus bendram darbui.

Clevelande ir apylinkėse yra daug augštųjų mokyklų, kuriose lietuviai studijuoja dienomis bei vakarais. Nors sąlygos studijuoti yra labai sunkios, tačiau jaunatviškas ryžtas padeda kliūtis nugalėti ir surasti laiko ne tik studijoms, bet ir kultūrinei bei visuomeninei veiklai. Populariausia mokslo sritis yra inžinerijos šakos, toliau seka prekyba, kalbos, menas, teisė, architektūra ir t.t. Augštuosius mokslus jau užbaigė Regina Jonaitytė (BA), Danutė Muliolytė (BS, gailestingoji sesuo) ir Steponas Matusevičius (BS, metalurgijos inžinierius). Pastarasis tęsia studijas toliau, ruošdamasis magistro laipsniui. Kasmet baigusiųjų skaičius didėja, o į jų vietas stoja vis naujų veidų, kas rodo, jog lietuviai gerai prisimena kadaise Maironio pasakytus žodžius, kad "mokslas daug gali, jis vargstančią šalį iš pančios iš amžių skriaudos".

Clevelandiečiai kiekvienais metais džiaugiasi nuotaikingais tradiciniais studentų baliais. Šiais metais skyrius pasišovė suruošti gerą Naujų Metų sutikimą. Pereitais metais paminėtas didysis tautos dainius Maironis, o šiemet su kitų jaunimo organizacijų talka ruošiamasi jaunimo akademijai spaudos atgavimo sukakties proga.

Studentai turi labai gerus bičiulius ukrainiečių studentų tarpe. Su jais suruošta bendrų subuvimų ir palaikomi draugiški ryšiai. Norima įtraukti ir kitų tautų studentus į bendrą darbą. Gi lietuviška visuomenė gyvai žiūri į akademikų gyvenimą ir pagal išgales remia studentišką veiklą. Daugelis žino, kad mūsų tautos ateitis daug kuo priklausys nuo jaunosios kartos darbų bei pasiruošimo ateičiai. Progų išeiti augštuosius mokslus yra labai daug, reikia tik gerų norų ir pasiaukojimo.

Skyrius aktyviai remia Sąjungos veiklą ir joje atlieka savo dalį. Kad ir daug darbo tenka įdėti, tačiau clevelandiečiai džiaugiasi jau dveji metai tvarkydami Sąjungos biuletinį "Studentų Gairės", redaguojamą clevelandiečių Pr. Jogos, D. Bartuškaitės ir Vyt. Kamanto. Ne vienas studentas turbūt dar gerai pamena pirmąsias Sąjungos studijų dienas, įvykusias 1953 m. lapkričio mėn. Clevelande, o taip pat ir Sąjungos paskutiniuosius rinkimus, kuriuos pravedė Rinkiminė komisija, sudaryta iš clevelandiečių studentų. Dabartinis Sąjungos iždininkas Arvydas Barzdukas yra taipogi clevelandietis.

Pradėdamas naujus mokslo metus, skyrius sudarė ateities veiklos planą, numatydamas aktyviai dalyvauti Sąjungos suvažiavime, remti Centro Valdybos darbą, siekiantį Sąjungos gerovės, pravesti vietoje Šalpos fondo vajų, skatinti jaunimą domėtis studijomis, pravesti prof. Mykolo Biržiškos rėmimo akciją clevelandiečių visuomenės tarpe ir t.t. Savo vidaus veiklos srityje numatyta sušaukti eilę susirinkimų su paskaitėlėm lituanistiniais klausimais bei nuotaikingom programom. Po vasaros atostogų ir jų metu suruošto nuotaikingo subatvakario, skyrius vėl pradėjo rudens sezoną.

Toks yra maždaug Clevelando studentiškas gyvenimas bei ateities planai. Didelių darbų per trejus metus nenuveikta, bet ir tuo, kas padaryta, clevelandiečiai džiaugiasi. Kiekvienas idėjo savo darbo dalį į bendrą veiklos aruodą, kuris po truputį auga, didėja. Clevelandiečiai ir toliau gyvena šūkiu: Per mokslą ir darbą į geresnę ateitį!

TAUTOS VIENYBĖ IR MES STUDENTAI

R. MANTAUTAITĖ, Brockton, Mass.

"Tautos ateitis reikalauja, kad prablaivėtumėm ir grįždami į apleistą tautinę dirvą, tuo sugrąžintumėm pusiausvyrą". **(Vladas Pūtvis)**

Šiais metais sueina 25 metai nuo Vlado Pūtvio, didžiojo tautinės sąmonės auklėtojo ir tautos vienytojo mirties. Mums, lietuviškajai studentijai tremtyje, tąja proga būtų pravartu pagalvoti apie mūsų uždavinius ir vaidmenį tos vienybės siekiant.

Anksčiau duotoji citata buvo parašyta tais laikais, kada Lietuvos valstybei besikuriant, veikėjai taip buvo persiėmę Lietuvos valstybingumu, kad nutolo nuo tautos uždaviniu ir reikalų. Anot Vlado Pūtvio, valstybė daug kartų gali žlugti ir vėl būti atstatyta, bet mirusi tauta, taip kaip ir miręs žmogus, niekada neatgyja. Todėl tautiniai idealai netik prašoka valstybinius, bet ir sudaro pagrindą valstybei. Taip, kaip batą renkamės pagal savo koją, taip ir valstybę turime derinti prie tautos, o ne tautą prie valstybės. Dabar, kada netik valstybės, bet net ir laimės savo gimtame krašte gyventi netekome, gal iš pirmo žvilgsnio nemokėsime sau pritaikyti šių žodžių. Bet tik žvilgterėkime į lietuviškąjį tremties gyvenimą. Ar gi dabar mes neužmirštame tautos? Ar ne perdaug pasineriame į įvairius partinius, politinius, pasaulėžiūrinius ir asmeniškus ginčus, užmiršdami, jog visų pirma esame lietuviai. Mūsų pagrindinis tremties uždavinys yra išlikti lietuviais. Ir netik išlikti, bet augti kaip vienetas ir pavieniui, tautiškame susipratime, praktiškose žiniose ir visame tame, kas mūsų tautai ir būsimai valstybei bus reikalinga. Lai nepasilieka tušti mūsų nuolat kartojamos dainos žodžiai:

Dieną tą, kai močios vėl šypsos,
Mes sugrįšim Tėviškės paguost,
Jai pakelti palenktą Jos galvą,
Savo darbo vainiku papuošt.

Neprotinga būtų teigti, jog politiniai, partiniai ir visoki kitoki mūsų įsitikinimai turėtų būti vienodi dėlto, kad mes visi esame lietuviai. Ne, mes nenorime Sovietų Sąjungos reprodukcijos. Visi skirtumai bei atspalviai mūsų gyvenime yra reikalingi, ir net būtini, tik svarbu, kad jie būtų tinkamai suderinti ir pajungti bendram tikslui. Kaip tik mūsų buvimas lietuviais turėtų mus įgalinti bendradarbiauti tautiškoje plotmėje ir visą mūsų darbą bei pastangas jungti ir koordinuoti tautos labui.

Lietuvos tautinio atgimimo laikais studentija suvaidino milžinišką vaidmenį. Jie, kaip ir mes, studijuodami svetimuose universitetuose, didelę dalį savo jėgų ir laiko skyrė tautos atgaivinimui. Nuo to jų neatbaidė ir gresiantys pavojai. Nemažai akademikų dėl savo tautinio darbo ir nukentėjo. Anų ir vėlesnių laikų laikraščiai, draugijos, vaidinimai bei įvairūs suvažiavimai neapsieidavo be studentų. O kiek naudos darė studentija gyvendama ir veikdama Lietuvos kaime per atostogas! Čia ne tik knygų ir laikraščių platinimas, bet ir sustiprinimas visos apylinkės tautinio, kultūrinio veikimo. Jų darbo rezultatai buvo dideli.

Studentija yra labai svarbi kiekvienai tautai. Tai būsimieji tautos intelektualai ir vadai. Jei gu ir nevisi dirbsime tikrai atsakingą darbą, tai vistiek mūsų vaidmuo tautos gyvenime bus didelis. Nei viena gyvenimo sritis be mūsų patarnavimų neapseis. Dėlto ir yra ypatingai svarbu, kad lietuviškoji studentija imtų labiau organizuotai kovoti už tautos vienybę.

Mes, jaunieji, gerbiame senąją kartą ir didžiuojamės jos nuopelnais, bet kartu negalim praleisti pro akis dabartinio susiskaldymo bei įvairių kivirčių. Esamose sąlygose, kada mes pavergtos tautos laisvi trupiniai svetimame krašte, tokie ginčai yra nepateisinama prabanga. Jaunoji karta turi tęsti vyresniųjų pradėtą darbą ne aklai, bet pasimokydama iš jų patyrimo. Mes galime daug pasimokyti iš savo senosios kartos: iš jos pasiektų laimėjimų — ryžto ir valios, iš ginčų — vienybės.

Vienybė, be kurios Lietuvos atgimimas būtų buvęs, jeigu visiškai neįmanomas, tai bent daug sulėtintas, yra nemažiau reikalinga ir mums dabar. Šiandien yra pats laikas pajudinti TAUTOS VARPĄ, Vlado Pūtvio žodžiais tariant. Ir kas tą varpą gali geriau įsiūbuoti, jei ne lietuviškoji studentija?

"Nejieškokime privilegijų, nes jos neša nelaimę. Teveda mus lietuvių tautos žvaigždė — idėja pro šalį politinės partinės kovos. Žiūrėkim į tolimą ateitį ir ženkime jon drausmėje ir v i e n y b ė j e."

(Vladas Pūtvis, visuotinam LŠS Būrių atstovų suvažiavimui, 1925 m.).

Naujų kelių jieškojimas

P. GANVYTAS

Amerikos pedagoginė sistema be daugelio teigiamų aspektų turi ir savo neigiamas savybes. Jų išvengti daromi įvairiausi bandymai. Vienu iš tokių bandymų reikia laikyti įvairias programas, kurios sutrumpina gabiems studentams kolegijos lankymo laikotarpį. Pagal vieną iš šių planų, jaunuolis gali gimnaziją (high school) ir kolegiją baigti per 7 metus, vietoj reikiamų 8 metų; toks studentas dar gimnazijoje būdamas gali pasirinkti dalykų, už kuriuos jis gaus užskaitus (credits) kolegijoje. Šiuo metu Amerikoje parinktos 12 kolegijų, kurios dalyvauja tokio plano išbandyme. Rezultatai turėtų paaiškėti už keletos metų.

Kitas įdomus bandymas Amerikos kolegijose liečia labai jaunų studentų priėmimą į kolegijas. Chicagos universitetas jau 1942 metais bandė tą klausimą empirinėje plotmėje svarstyti, tačiau tik prie 3 metus pradėtas bandymas platesniu mastu. Pradžioje į šį projektą buvo įtraukti 4 universitetai: Chicago, Columbia, Yale ir Wisconsin. Kiek vėliau į programą įsijungė dar Fisk, Goucher, Lafayette, Louisville, Morehouse, Oberlin, Shimer ir Utah kolegijos. Tam reikalui paskirta $3,5 mil. iš Fordo fondo.

Pagal šį planą į kolegijas priimami dar gimnazijos (high school) nebaigę 16-mečiai. 1951 metais jų iš viso buvo 420, sekančiais metais tas skaičius padvigubėjo. Dabar jau galima paminėti bent dalinius rezultatus.

Įdomu pastebėti, kad akademinėje srityje šie studentai pasirodė geresni negu tie, kurie, baigę gimnazijas, kartu su jais pradėjo mokslą. Tačiau pažangumas moksle nėra vienintelis kriterijus šiam bandymui. Daug svarbesnis yra jaunuolio emocinis ir socialinis tinkamumas kolegijai. Eksperimento pravedėjai tvirtina, jog daugumoje parinktieji jaunuoliai ir šiuose aspektuose be sunkumų prisitaikė prie naujosios aplinkos. Statistiniai daviniai rodo, kad proporcingai gimnazijas baigusių studentų daugiau išstojo iš kolegijų dėl įvairių priežasčių negu eksperimente dalyvaujančių studentų. Visi tie rezultatai yra malonūs ir rodo vilčių, kad netolimoj ateity daugelis gabių jaunuolių galės baigti kolegijas, būdami 20 metų amžiaus. Tačiau reikia atkreipti dėmesį į keletą faktų, kurie visą problemą kiek kitaip nušviečia. Pirmiausia, ta eksperimentinė grupė buvo sudaryta iš labai gerų, skrupulingai parinktų jaunuolių, užsidegusių šiuo planu ir jo naudingumu. Todėl jų pasisekimas iš dalies suprantamas motyvo atžvilgiu, gi įvedus tokį planą visoj Amerikoj entuziazmas nukristų. Be to, bandymą pravedę asmenys nėra atkreipę pakankamą dėmesį į brendimo problemas, kurias tokio amžiaus jaunuoliai išgyvena. Kad šis faktorius labai ryškiai paveikia studento vidinį pasaulį yra tiesa. Šias eilutes rašąs turėjo progos stebėti keletą jaunuolių, kurie buvo parinkti šiam planui. Jų emocinis pasaulis buvo perdaug perkrautas. Negirdėti dalykai, nesuprantami reiškiniai buvo jiems nuolat patiekiami ir iš jų reikalaujama per labai trumpą laiko tarpą išgyventi teigiamai transitinį brandos laikotarpį.

Tiesa, daugumas jų ir šią kliūtį nugalėjo sėkmingai, tačiau ar tas psichiškai neatsilieps vėliau jų gyvenime, yra kitas klausimas. Buvo ir tokių jaunuolių, kurie palūžo šiame kelyje. Ortodoksinis namų auklėjimas ir visiškai kitokia atmosfera universitete sukėlė tokį konfliktą, kurį išspręsti jaunuoliai nebepajėgė ir turėjo iš mokyklos pasitraukti; dažnai prieita net prie aštrių asmeninių konfliktų. Neneigiama čia tokių bandymų nauda, tačiau reikia tik pabrėžti, kad emociniam aspektui šiuo atveju turėtų būti skiriama daugiau dėmesio.

Ta proga džiugu pastebėti, jog šioj programoj dalyvavo ir vienas iš tremties atvykęs lietuvis, kuris pateko į šį eksklusyvų jaunuolių būrį.

Visi šios rūšies bandymai aiškiai rodo, kad Amerikos pedagoginėje sistemoje dar nėra tinkamai išspręstas selektyvinis aspektas. Kol gabesniam jaunuoliui nebus suteiktos galimybės siekti mokslo pagal savo intelektualinio subrendimo greitumą, tol ši problema egzistuos.

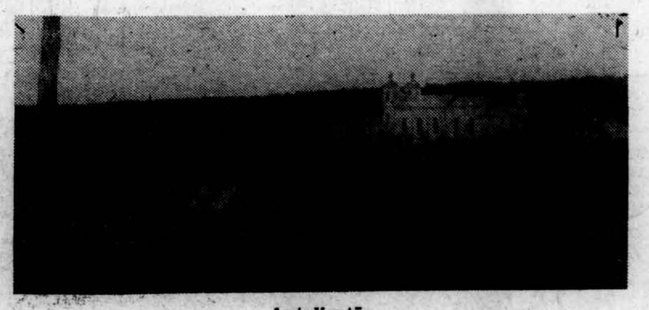

Antalieptė
Viena iš gražesniųjų vietų Zarasų apskrityje

Krikščioniško meno konkursas

Šiais metais "Pro Civitate Christiana" paskelbė įdomų krikščioniško meno konkursą, kurio tema: Jėzus Kristus — dieviškasis Darbininkas. Šiuo metu šis tapybos konkursas jau pasibaigė ir spaudoje paskelbti jo rezultatai, kurie buvo padaryti Asyžiuje. Pirmąją premiją laimėjo Dilvo Lotti iš San Minaito, antrąją — Giul o Marchetti iš Lukki, trečiąją — trys menininkai. Pagaliau 13 kitų kūrinių buvo pripažinti leistini iškabinti Jėzaus Dieviškojo Darbininko parodoje, kuri rugpjūčio 29 d. atidaryta Asyžiuje.

Tuo pačiu metu Asyžiuje vyko XII Krikščioniškų Studijų kursai. Kartu tris vakarus buvo diskutuojamas dramos menas. Šv. Cecilijos akademijoje Evangelijos ištraukas apie Dievo Motiną Mariją komentavo Da Vittoria, Monteverdi, Pergolesi, Bacho, Sibeliaus, Refice ir kitų muzikos kūriniais.

Apie televiziją ir knygas

Žurnalas "Young Catholic Messanger" apklausęs 2,683 moksleivius, nustatė, kad 83% šeimų turi televiziją. Vaikai ją stebi nuo dviejų iki pustrečios valandos per dieną. Taipgi nustatyta, kad nepaisant televizijos, apie 94% vaikų dar skaito ir kitas knygas, kurias perskaityti reikalaujama mokykloje.

Televija ir knygos

Notre Dame universiteto bibliotekininkas D. Johnson pravedė tyrimus — kaip televizijos aparatų įvedimas atsiliepė knygų skaitymą. Apklausęs eilę bibliotekininkų patyrė, kad jose knygų paklausa dėl televizijos nesumažėjo.

Toronto universitetas buvo įsivedęs literatūros kursą, bet ji gali tekti nutraukti, nes į jį tęsiregistravo 6 studentai, o reikia bent 30, kad būtų galima jį išlaikyti. Kursą numatoma palaikyti, jeigu susiregistruos bent 12 studentų.

Kosminių spindulių tyrimas

Sidnėjaus universitetas Australijoje suplanavo pagrindinį kosminių spindulių tyrimą: pusės kvadratinių mylių plote bus išdėstyta 1,800 Geigerio aparatų, kurių pagauti duomenys bus pertiekiami į elektronines smegenis. Tikimasi tuo būdu naujų patyrimų pasiekti.

Psichologų pirmininkas

JAV Katalikų Psichologų draugijos pirmininku išrinktas Fordhamo (jėzuitų) universiteto profesorius dr. W. A. Kelly.

TRUMPAI IŠ VISUR

Lietuvių Studentų Sąjungos visuotinis suvažiavimas planuojamas **Padėkos dienos savaitgalį Chicagoje.** Artimoje ateityje bus pravestas platus Lietuvių Studentų Šalpos fondo vajus, kurį turėtų paremti visi lietuviai... **Urbanoje,** kur dabar studijuoja apie 80 lietuvių, išrinkta nauja skyriaus valdyba. Ją sudaro **A. Avižienis, R. Babickas, A. Bakaitis, V. Gaškaitė** ir **B. Juodelis... Los Angeles** skyrius taip pat išsirinko naują valdybą, kurion įeina **V. Muchlia** (pirm.), **L. Mačiokaitė, J. Kundratavičiūtė, J. Kaminskas** ir **V. Burokas... Clevelando** studentų skyriaus nariai: **J. Kazlauskas, Pr. Joga** ir **V. Kamantas** yra Lietuvių Spaudos Atgavimo sukakties minėjimo komisijos nariai... **Detroito** studentų naują valdybą sudaro **D. Racevičiūtė, P. Zaranka, L. Griškelytė, Z. Pajaujis** ir **J. Polikaitis.** Į revizijos komisiją pateko **A. Augūnas, B. Jasevičius** ir **A. Šimoliūnas.**

Urbanoje įsisteigė Lietuvių Studentų Santaros skyrius. Valdybą sudaro **B. Budginas, J. Šmulkštys** ir **D. Oželytė... Šviesos** sambūrio stovykla ir suvažiavimas įvyko prie Port Jevis, N. Y.. Išrinkta nauja Š. Amerikos regijono valdyba, susidedanti iš **J. Bilėno, J. Valaičio, A. Gurecko,** K. Balkaus ir J. Vilgalio... **Urbanos akademikų skautų** valdybą šiais metais sudaro **K. Mikėnas** (pirm.) **R. Babickas, A. Bakaitis, A. Kliorė** ir **K. Ječius... Clevelando akademikai skautai** suruošė gerai pavykusį koncertą-balių, į kurį atsilankė daug visuomenės. Akademikėm skautėm vadovauja **D. Bartuškaitė...** Akademinio Skautų Sąjūdžio **dr. Vydūno Šalpos fondo** naujasis reikalų vedėjas yra **inž. K. Bertulis.** Fondas per 2 metus paskyrė 9 stipendijas... Akademikai skautai Chicagos mokslo ir pramonės muzėjuje yra numatę įrengti **lietuvišką seklyčią.** Tai sveikintinas reiškinys.

Studentų Ateitininkų sąjungos Informacijos skyriaus pirmininku yra **P. Zaranka.** Putname studijuojanti **R. Žukauskaitė** vadovauja sąjungos užsienio reikalų skyriui... **Urbanos** at-kų valdybą sudaro **J. Jodelė, J. Manelis** ir **D. Laukytė... New Yorko** stud. at-kų valdybon išrinkti **Z. Kungys, A. Puplus, D. Vebeliūnaitė, D. Stasiukynaitė** ir **I. Banaitytė... V. Valaitis, D. Prikockytė** ir **A. Bagdanavičius** išrinkti į **Clevelando** stud. at-kų valdybą... **Chicagos** stud. at-kų valdyba susideda iš **A. Liulevičiaus** (pirm.), **O. Stankaitytės,, I. Lozaitytės, F. Palubinsko** ir **E. Orento... Lietuvos Vyčių** centro valdybos pirmininku yra **A. Vasiliauskas... Tautinės sąjungos Bostono** skyrius yra nutaręs įsteigti studentams remti fondą... Annaberge, prie Bonnos, įvykusiame **pabaltiečių studentų suvažiavime** dalyvavo 10 lietuvių... **Lietuvių Studentų Santarai** per steigiamąją stovyklą suaukota daugiau kaip 600 dolerių. Džiugu, kad vyresnieji remia studentiją. Tai geras pavyzdys ir kitų pažiūrų organizacijoms — ir jos turėtų uoliai remti savo jaunimą.

Paskutiniu metu daugelis studentų sukūrė šeimas. Uoliausi buvo **Clevelande** gyveną akademikai. **N. Vedegytė** ištekėjo už **V. Palubinsko, I. Žilinskaitė** už pianisto **A. Kuprevičiaus, R. Malcanaitė** už **V. Petrausko...** Urbanoje gyveną **J. Jodelė** ir **J. Skaudytė** sukūrė šeimą... **D. Devenytė,** pasižymėjusi savo veikla buv. Nepriklausomųjų Studentų Sąjūdžio rėmuose, susituokė su **dr. K. Bobeliu...** Neseniai iš Anglijos atvykęs veiklus akademikas **V. Fidleris** vedė **D. Zubrickaitę...** Detroitiškiai **T. Jonynas** ir **J. Česekaitė** sukūrė šeimą... **Vyt. Šliūpas** su **V. Fabijonavičiūte** priėmė Moterystės sakramentą... **Pranas Činkus,** pasižymėjęs savo veikla ateitininkuose, vedė **B. Nenytę... Hartfordo** studentų skyriaus pirmininkas **J. Petkaitis** sukūrė šeimą su čia gimusia **I. Jankauskaite... Joana Deckytė** ir **Petras Gudelis** susituokė Omahoje... Inžineriją studijuojąs **P. J. Bielis** vedė T. Montvilaitę New Yorke.

K. Labanauskas šiomis dienomis išlaikė daktarato egzaminus agronomijos srityje. Tai **pirmas** tremtinys lietuvis, **Illinois universitete** gavęs daktaro laipsnį. Didžiuojamės juo ir sveikiname, linkėdami jam ir toliau darbuotis mokslinėje srityje... **B. Juodelis** dalyvavo Society of Advanced Management suvažiavime Chicagoje... JAV-bių politinių mokslų sąjungos metinėje konferencijoje Chicagoje dalyvavo **V. Žvirzdys... N. Lipčiūtė, M. Mažiotaitė** ir **G. Musteikytė** pradėjo studijas St. Xavier kolegijoje Chicagoje... **K. Čerkeliūnas,** vienas iš žymiausių lietuvių sporto žurnalistų, vakarais studijuoja Columbia universitete. Ten pat savo studijas gilina **M. Žadeikytė...** Vienintelis akademinio jaunimo sporto klubas **Lituanica** Chicagoje Marine salėje rengia Naujų Metų sutikimą... **Clevelande** Naujų Metų sutikimą ruošia vietinis studentų skyrius... Praėjusiais mokslo metais **Šv. Kazimiero kolegijoje,** Romoje, gyveno ir mokėsi 17 kunigų ir 4 klierikai.. **R. Jonynaitė, B. Lukoševičius** ir **P. Žemaitis** įstojo į **Loyolos universitetą** Chicagoje. Ten pat matematiką studijuoja **P. Bagdonas.**

D. Bajoraitytė iki šiol buvo vienintelė lietuvaitė **Bowling Green** universitete, Ohio. Už pasižymėjimą moksle ji buvo įtraukta į garbės sąrašą... **J. Šoliūnas,** studijuojąs žurnalistiką Navy Pier, Chicagoje, sėkmingai veda DRAUGO radijo programą... **Jonas Puškorius** ruošiasi magistro laipsniui Case institute, Clevelande. Jis yra pasižymėjęs sportininkas. Toronto žaidynėse 100 metrų bėgime vyrų grupėje laimėjo pirmą vietą. Šiuo metu moksleivių ateitininkų centro valdyboje eina iždininko pareigas... **R. Šomkaitė** pokolegines studijas tęsia Madisone, Wisconsin universitete... Navy Pier, Chicagoje, esančio **Lituanicos** klubo valdybą sudaro **Vanagūnas (pirm.), I. Balytė, E. Babušis, A. Laucius** ir **N. Šalkauskaitė.**